

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

SILHOUETTEN,
OF
KARAKTERISTIEKE
LEVENSBESCHRIJVINGEN
UIT DEN
BELGISCHEN OPSTAND
IN
1830.

-
- N°. 1. J. DE POTTER.
— 2. SYLVAIN VAN DE WEYER.
— 3. Luit.-Gen. CHASSÉ.
-

MET HET PORTRAIT EN FAC-SIMILE VAN DEN
ROEMRIJKEN VERDEDIGER DER CITADEL VAN
ANTWERPEN.

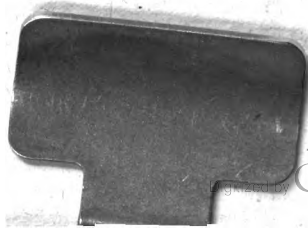
Alles uit authentieke bronnen door den Schrijver
bijeën verzameld.

~~~~~  
**EERSTE STUK.**  
~~~~~

S 11

SILHOUETTES.

INSTITUTIONAL

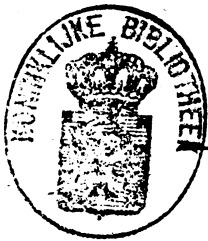
SILHOUETTEN,
OF
KARAKTERISTIEKE BIOGRAPHIEN
UIT DEN
BELGISCHEN OPSTAND
IN
1830.

-
- Nº. 1. L. DE POTTER.
— 2. SYLVAIN VAN DE WEYER.
— 3. Luit.-Gen. CHASSE.
-

MET HET PORTRAIT EN FAC-SIMILE VAN DEN ROEM-
RIJKEN VERDEDIGER DER CITADEL VAN ANTWERPEN.

Alles uit authentieke bronnen, door den Schrijver
bijeem verzameld.

~~~~~  
EERSTE STUK.  
~~~~~


~~~~~
Te AMSTERDAM, bij
E. M A A S K A M P,
op den Nieuwendijk, bij den Dam, Nº. 8.

V O O R R E D E.

Niets is belangrijker voor Oud-Nederland dan de beschouwing van den opzettelijken opstand van Belgie tegen deszelfs wettig gouvernement, door een volk, dat de ware vrijheid nooit dan als theoretische scholieren heeft leeren kennen; en dat wel onder een weldadig en vaderlijk bestuur, waarvan het gedurende vijftien jaren alle bescherming genoot in godsdienst, koop-handel, industrie, fabrieken, vrijheid van drukpers enz. — Hoe moet het derhalve den onzijdigen beschouwer niet verbazen, dat zulk een volk, met verbreking der heiligste eeden, en, aangespoord door de smoodste ondankbaarheid, in weerwil van zoo talloos vele weldaden, eenen opstand heeft bevorderd, gekenmerkt door plundering, brandstichting en
wreed-

wreedheden, den kanibalen eigen. — Hoe veel ons de dagbladen reeds hebben medegedeeld aangaande dit alles; hebben zij ons voor het grootste gedeelte, uit gebrek aan de noodige inlichtingen, nog altijd onkundig gelaten met het karakter der hoofdaanleiders diens opstands; en zelfs van de getrouwe verdedigers van Oud-Nederland niet dan enkele karaktertrekken geleverd. Om in die behoefte eenigzins te voorzien, hebben wij het niet ongepast geoordeeld deze brochure wereldkundig te maken: opdat men de ruineuze oogmerken meer en meer leere inzien van hen, die wij met regt om hun karakter en bedrijven verachten en die genen van nader bij leeren kennen, op wie wij gerust ons vertrouwen mogen stellen.

Het is dus, dat wij niet alleen, bij dezen, een' wenk voor de geschiedenis willen geven; maar ook, hetgeen men in geene nieuwspapieren vindt, eene opgaaf der personen, die als de eerste en voornaamste volksverleiders niets ontzien hebben om door den verderfelijktsten opstand tegen hunne stille en vreedzame medeburgers, den ondergang, ware het mogelijk, van Oud-Nederland, dat vrije land, door volksdugden, godsdienst, en gematigdheid

on-

onder het regerend huis van Oranje en den goddelijken zegen meer dan 250 jaren uitblinkende, te bevorderen.

Wij hopen alzoo, door kennis van daadzaken, mede te werken ter meerdere aankweking dier edele vaderlandsliefde, welke zich bij onze brave landgenooten zoo glorievol kenmerkt, en in den tegenwoordigen, noodlottigen toestand van Noord-Nederland, even als in den tachtigjarigen oorlog, met het alles overweldigende Spanje, eene geheiligde zaak is geworden. — En hoe kunnen wij dit beter, dan door uwe aandacht, geachte Lezers! opmerkzaam te maken op een' onzer geachtste vaderlanders, den grijzen CHASSÉ, wiens gedrag tegen de trouwlooze muitelingen, als dat van een geoeffend held en ware handhaver van zijn' eens gezworen eed, met gulden letteren in 's lands geschiedenis behoort vermeld te staan; hoe kunnen wij dit beter dan door u meer bijzonder bekend te maken met de vijanden onzes vaderlands in hunne jacobijnsche gevoelens, welke zij reeds vroeger zoo onloochenbaar hebben ten toon gespreid en nog dagelijks bij vernieuwing doen zien; die eerloozen en ondankbaren, die wij als schandvlekken der maatschappij hebben leeren kennen.

Mo-

Moge ons doel met den gewenschten uitslag bekroond worden, dat wij echter met de uitgave van dit enkele stukje niet kunnen bereiken; maar, door het mededeelen van andere Biographien, in volgende nummers, hopen te bereiken.

LOUIS

LOUIS DE POTTER.

Deze onheilbarende Personaadje, heeft door de omstandigheden van ons tijdvak, eene vermaardheid verkregen, welke hij anders bezwaarlijk zoude bekomen hebben. Hij werd te *Brugge*, in *Vlaanderen* geboren, zoo men zeide, uit eenen tak der Vlaamsche familie DE POTTER, tot welke de beroemde schilder van de „Pissende koe” behoorde. Hij is thans omtrent vijf en veertig jaren oud. In zijne vroege jeugd, leide hij talent en liefde voor de wetenschappen aan den dag, doch verried ook eene sterke overspanning van denkbeelden, een hartstogtelijk karakter en onbegrensde verwaandheid, welke hem eerlang op allerlei dwaalwegen voerde, en hem tot een schier volstrekt materialismus deed overslaan. Hierbij koesterde hij vroegtijdig eenen haat tegen priesters en aristokraten, niet omdat hij door godsdienstig gevoel en zucht voor

A

wet-

wettige vrijheid daartoe aangenoopt werd, maar omdat hun invloed dien van zijne eigene aanhangers in den weg stond. Terwijl zijn vaderland onder den geesel van het militair despotismus bloedde, leefde hij in *Italie*, in het midden van verstrooijingen en vermaken, welke te kennen gaven, dat hij eer eenen CATILINA, dan eenen CATO zoude nastreven. Later, werd hij door de Regering, welke meer dan gewone begaafdheden in hem wilde bemerken, begunstigd, en kwam ook, volgens zijne aanhangers, te *Florence* met REINHOLD, en te *Rome* met NIEBUHR in kennis. Hij bejaagde zelfs den post van een' gezant aan een Italiaansch hof, en zijne te leur gestelde hoop in dit opzigt, als ook eene andere verijdelde verwachting, namelijk, van door bemiddeling van zijnen vriend VAN GOBBELSCHROY, bij het Ministerie van Binnenlandsche zaken aangesteld te worden, droegen niet weinig bij, om hij hem een hevig misnoegen tegen de Regering aan te kweeken, hetwelk bij hare voortdurende onverschilligheid jegens zijne aanzoeken, allengs in haat veranderde. Tot een vermogend huis behoorende, ofschoon zijne verkwisting en weelde-
righeid, het vaderlijk erfgoed aanmerkelijk bespoeid had, kocht hij gedurende zijn verblijf in *Italie* vele zeldzame handschriften op. In het bijzonder verzamelde hij al wat tot den beroemden SCIPIO RICCI, Bisschop van *Pistoja* en hervormer der Geestelijkheid in *Toscane*, als mede tot diens lotgevallen betrekking had. Hij gaf na-
der-

derhand deze bouwstoffen, tamelijk onbekookt, en in een zeer stroeven en onbeschaafden stijl, in het licht. Over het algemeen, was het samenstel meer eene bloote compilatie, door enkele geestige aanmerkingen, vernuftige invallen, piquante bewoordingen, en bovenal door de hevigste uitvallen tegen de priesters en edellieden in zijn vaderland en hunnen heilloozen invloed in *Belgie*, dan wel eene aan één geschakelde en uitgewerkte biographie. Dit werk beleefde verscheiden editien; het werd in verschillende talen overgebracht, en ten strengste in *Frankrijk* en *Italië* verboden. Merkwaardig is het, dat daarin de zelfde hervormingen van JOZEF II en LEOPOLD II met geestdrift werden geprezen, welke hij eenige jaren later, in het belang der Unie met de grootste bitterheid aanrandde. Het denkbeeld van eenen Nationale Kerk stond eerst bij hem op den voorgrond, terwijl hij naderhand met sterk gekleurde overdrifving, het Catholicismus (waarmede hij ultramontijnsche grondstellingen, en paapsche dweeperij verwarde), als voor alle hervorming onvatbaar, als het rijk der duisternis en des bijgeloofs afmaalde. Deze denkbeelden ontwikkelde hij nog breedvoeriger in een grooter werk, getiteld *L'Esprit de l'Eglise*, hetwelk zoowel in het fransch als in het Hollandsch verschenen is (*), doch

---

(*) Denkelijk had DE POTTER de meesterlijk geschrevene *Lettres sur la Liberté de Religion et sur les*

doch minder vertier ontmoet heeft dan de bovengemelde levensbeschrijving van SCIPIO RICCI. *L'Esprit de l'Eglise*, namelijk, behelst van het begin tot het einde eene onafgebrokene *Chronique scandaleuse* der kerkelijke geschiedenis, en anders niet. Veel daarvan is met kwetsing van alle zedelijke kieschheid voorgedragen, en zondigt alzoo tegen een onontheerlijk vereischte van elken geschiedschrijver. In den zelfden geest, schreef hij zijne *Brieven van PAUL V* met commentarien, als ook den *Roomsche Catechismus*, en eenige andere werken van dergelijken aard.

De hevigste bewoordingen, welke zich eenig schrijver welligt immer veroorloofd heeft, komen hierin voor. Hij kondigt het priesterschap eenen strijd op leven of dood aan, en maant alle gouvernementen krachtig aan, om tot de vernieling van den Roomschen stoel mede te werken. Hierbij zijn echter ook eene menigte voortreffelijke wenken en waarheden medegedeeld, welke hem de goedkeuring deden verwerven, van zoodanige vrienden der verlichting, welke overigens niet in al zijne meeningen overeenstemden, noch zijne voordragt prijselijk vonden.

Door al deze geschriften verwierf hij bij de li-
be-

---

theocratie ou les Jésuites modernes tot grondslag zijner compilatie genomen, waarmede hij echter den geleerden en waarheidlievenden schrijver der gemelde *Lettres*, weinig hulde bewees.

berale partij in *Belgie*, welke destijds met de Nederlandsche regering eenen gemeenschappelijken tegenstander bestreed, ongemeenen bijval. Hij werd de gunsteling van den dag, en bijzonder buitenslands verslond men de biographie van RICCI met ongemeene gretigheid, welke natuurlijk door het onverstandig verbod der Fransche en Italiaansche regeringen, tot razernij werd aangevuurd. De catholijke partij zag daar en tegen en bestreed in DE POTTER eenen harer vreesselijkste vijanden, en stelde hem in al hare dagbladen ten toon, als een' gewetenloozen godverzaker, als een' gevaarlijken vijand van den troon zoowel als van het altaar. Vooral de *Catholique des Pays-Bas* (thans *Journal des deux Flandres*), en de *Courrier de la Meuse* bestemden bij voorbaat alle kwalen der hel aan den zelfden persoon, voor wien zij één jaar daarna eerzuilen en tropheën oprigten. Dit was nog in het jaar 1828 het geval, toen de oppositie, gelijk bekend is, eene nieuwe gedaante, nieuwe rigting en nieuwe krachten bekwaam. Nadat hij nog kort geleden zich nevens de wederstrevers van het concordaat geschaard had, trad hij eensklaps, door persoonlijken haat tegen den minister VAN MAANEN aangedreyen, welken koel-beradenen staatsman de saturnische natuur van DE POTTER weinig beviel, als hevig bestrijder van het gouvernement en als kampvechter der oppositie te voorschijn, zoo dat iedereen over de geheele verandering zijner taal verbaasd stond. De apostolische

partij nam echter het voorzigtig besluit, den gevreesden vijand aan zich te verbinden door het streelen van zijne buitensporige eigenliefde, door hem zich zelve in het verschiets als een beroemd man voor de oogen te goochelen, door het aanblazen van zijne persoonlijke wraakzucht, en door hem te overreden zijne eigene grondstellingen ten behoeve der catholijke kerk, in eene andere gedaante te wringen.

DE POTTER's eerste verschijning voor het gerechtshof te *Brussel* was door een levig artikel in den *Courrier des Pays-Bas* veroorzaakt geworden, hetwelk aangemerkt werd als eene eerste oproeping tot openbaren weerstand tegen de wetlige orde, en tot verguizing van de dienaren des Konings. Wie herinnert zich niet het al te beruchte: *Honnissons, — Baffouons!* De onheilbrouwende openbare regtsvervolging tegen DE POTTER en zijne aanhangers verwekte, gelijk bekend is, tegen den eerstgenoemden een vonnis van achttien maanden gevangenschap, en eenigzins geringer straffen voor DUCPÉTIAUX, CLAES en JOTTRAND, overeenkomstig of uit kracht van het befaamde *arrêté-loi* van 1815. DE POTTER's verbittering en haat werd door dit vonnis ten hoogsten top gevoerd, terwijl ook de troostrijke bezoeken en verontschuldigende toespraak van den heer VAN COBBELSCHROY, destijds nog minister van binnenlandsche zaken, geen gunstig uitwerksel hadden. De verkropte wrok en woede van DE

POT-

POTTER ging zoo verre dat hij zelfs een verbond met de vroeger zoo diep door hem verguisde priesterpartij nu niet van de hand wees, en uit zijne gevangenis een aantal vlugschriften onder zijne land- en stadgenooten verbreidde, om hêt volk hoe langer hoe meer op te winden en de gemoe-deren meer en meer in gisting te brengen. Laaghartig genoeg om zich met verloochening van alle menschenwaarde, te vernederen voor de zoo hevig door hem aangerande priesterpartij en aristocratie, en om met verguizing van zijne vroegere geschriften en gewaande grondbeginselen, deze partijen om hulp te smeeken, erkende de onwaardige en gewetenlooze oproerstoker thans plegtig het regt der onbepaalde heerschappij van het pausdom, onder de fraailuidende woorden: Vrijheid van godsdienst in Alles. Hij gaf den Jezuiten zelve het woord, en wees de filosofen, of liever de Leuvense studenten, die zich tot Belgische filosofen gevormd hadden, hunne inconsequentie in het bestrijden dier beide partijen aan.

Om dezen tijd verbond zich DE POTTER ook naauwer met de redakteuren van den *Courrier des Pays-Bas*, welk blad, ofschoon het voornamelijk orgaan der liberalen, met het gouvernement eenstemmig tegen het priesterschap, en de geprivilegieerde standen nitvoer, en met alle kracht van luidruchtig geschreeuw, tegen absolute heerschappij, ultramontijnsche beginselen, en soortgelijke stokpaardjes

A 4

meer,

meer, dapper te velde trok, al welk geschreeuw door nog grooter getier van eenen anderen blaaskaak (*) als het ware nog overgalmd werd, zoodat zich in al dit geraas van toen af reeds werkelijk een voorspook van het namalig uitgebarste oproer voor elken bezadigden aanschouwer vertoonde.

Intusschen bekwam de *Courier des Pays-Bas* thans eene geheel andere strekking, en alzoo sommigen der toenmalige redakteuren, (inzonderheid Fransche bannelingen, die zich voor de genoten bescherming van het Nederlandsch gouvernement niet ondankbaar wilden toonen, noch ook regtsstreeks met de personen, wier invloed hen uit *Frankrijk* verdreven had, in gemeenschap wilden komen), ongenegen toonden om aan de hevige uitvallen tegen de regering deel te nemen, werden zij ontslagen, en er ontstond zelfs eene stellige vijandschap tegen hen. POCHOLLE en de beruchte LIBRY-BAGNANO waren destijds vrienden van DE POTTER. De laatstgenoemde onderhield met hem eene vertrouwelijke briefwisseling, welke hij beloofd of gedreigd heeft in het licht te zullen geven. Als redacteur van een dagblad, hetwelk alleen gestrekt had om de gemoederen tot den hoogsten graad te verbitteren, in stede van de gisting op eene gepaste wijze tot bedaren te brengen, wilde ook de

---

(*) De bekende LIBRY-BAGNANO, van wien in het vervolg nader.

de volkswoede zich het eerst aan dit dagblad, en aan den als auteur te boek staande LIBRY-BAGNANO koelen, zoodat de plundering van de hem verleende fraaie drukkerij en woning de eerste geweldenarij was, welke de opgewondene volksmassa op den noodlottigen avond van 26 Augustus ll. gepleegd heeft.

DE POTTER, wien men voorheen in het punt der liefdedrift eenen volstrekt *italiaanschen* smaak toegekend had, scheen vervolgens in dit opzigt meer franschman te worden. Hij speelde den rol van eenen elegant, verzamelde eene menigte aanhangers en leerlingen om zich henen, en de ten gevolge der bekendmaking zijner briefwisseling zoo befaamd geworden SOPHIE, van welke wij niet zouden gewagen, indien zij niet ook een' politieken rol gespeeld hadde, werd de ASPASIA van de platonische feestmaaltijden, waarbij vooral de twaalf redakteurs van den *Courier des Pays-Bas* — door den guetigen BAGNANO de *twaalf apostelen der Unie* genoemd — de eerste plaatsen bekleedden. Onder deze twaalf (*qui avaient de l'esprit comme quatre*, zeide de zelfde spotvogel) bevonden zich VAN DE WEIJER, LE BROUSSART, DUCPÉTIAUX, CLAES, JOTTRAND en anderen, meest jongelingen uit de school van VAN MEENEN, en kweekelingen van de Leuvensche universiteit. Naderhand werd de Heer DE BROUCKÈRE te *Maastricht* een der hoofd-ondernemers van het blad, en de voormalige Prefekt van 's *Gravenhage* DE STASSART

voerde rijklijk bouwstoffen aan. De Belgische ambtenaren, die in 's *Gravenhage* aangesteld waren, gaven mededeelingen en berigten, vooral de referendaris F. THIELEMANS, die een waardig boezemvriend van DE POTTER was, en wiens betrekkingen tot dien onverlaat insgelijks door de bekendmaking der briefwisseling aan den dag is gekomen, en van wiens bedrijven wij in het vervolg zullen gewag maken.

De talrijke vlugschriften welke DE POTTER uit de gevangenis der *petits carmes*, met steeds hooger stijgende verbolgenheid tegen de regering, en tevens met (zoo hij meent) wel berekenden invloed op het volk (op dat gedeelte namelijk, hetwelk lezen konde) te voorschijn bragt, maakten de orakelspreuken en evangeliën der oppositie uit, en misten geenszins hun doel.

Het denkbeeld van de *unie* is voornamelijk het werk van DE POTTER en den schier even beroemden DE GERLACHE. De laatste sloot het verbond in den naam der Catholijken (i. e. de apostolische partij), de eerste in den naam der filosofen en constitutionelen, dat wil zeggen, der jakobijnen en demokraten. De *Courrier de la Meuse* werd de ijverigste verdiger van « den gewetenloozen Godverzaker, » die zich zoo dikwerf met eene snoode hand aan de geheiligden des Heeren vergrepen had. DE POTTER rigtte het op allerlei wijze derwaarts, dat hij niet alleen een beroemd man, want daarvoor had hij

hij zich zelven sedert lang aangezien, maar ook dat hij *de eerste persoon van België* moest worden. Hij spilde loftuitingen naar alle kanten, opdat men hem zelven des te meer wijrook zoude toezwaaijen; inzonderheid streefde hij de eigenliefde der « grootmoedige jongelingsehap, » om toch vooral door deze vereerd te worden. Zijne verwaandheid ging zoo verre, dat hij zich in alle mogelijke omstandigheden, nu eens als filosoof, dan als hartstogtelijk volksvriend, als kampvechter, als martelaar, als romanheld en als exaltado liet afbeelden, en niet alleen eene teekening tot het munten eener medaille tot zijne eigen eer, met zijn eigen borstbeeld en hoogdravende omschriften, liet openen, maar ook de teekening daarvan zelf bezorgde, gelijk men die dan ook werkelijk onder zijne papieren gevonden heeft. Het keerpunt van zijne loopbaan was de beruchte *oproeping* tot eene *nationale inschrijving*, of liever de vermoede oproeping tot openbaren wederstand en revolutie. Hij heeft onlangs zijne ware bedoelingen daarbij zelf bekend. Het proces, tegen hem en zijne handlangers gevoerd, berustte op goede regtsgronden, doch de akte van beschuldiging was onvoldoende; het proces was door alle omstandigheden noodzakelijk, doch in de formaliteiten wellicht al te hard uitgevoerd. In stede van de wetten zijns vaderlands, ook wanneer zij hem streng of onbillijk mogten toeschijnen, als een goed vaderlander te eerbiedigen, en als een goed bur-

burger, naar het voorbeeld van doorluchtige Grieken en Romeinen, welke hij anders zoo gaarne wil naäpen, het bewijs af te leggen, dat hij vreemd was aan de hem aangetijgde misdaden, bevestigde hij integendeel door zijn gedrag, dat de beschuldigingen, ter zake van welke hij in regten vervolgd werd, volkomen gegrond waren.

Terstond nadat de Parijssche revolutie was voorgevallen, snelde DE POTTER naar *Parijs*, waar hij door zijne vleijerij eene soort van ovatie verwierf. Van hier blies hij de vlam der tweedragt in *Belgie* op nieuw aan, en speelde voor bankier der apostolische en adelijke heeren, welke de fondsen tot eene revolutiekas geleverd, en ze veiligheids-halve naar *Parijs* overgebracht hadden. Hij schreef wel is waar vertoogen aan zijnen wettigen Koning, schijnbaar vol goede raadgevingen en vaderlandslievende waarschuwingen, maar dit alles was louter huichelarij. Hij wilde slechts weder van hem laten spreken, en de openbare meening op zich, als op den *homme inévitable* vestigen. Al wat naderhand volgde was lang te voren afgesproken geworden. De gebeurtenissen zijn niet de voortbrengselen van deze of gene handeling of nalating der Nederlandsche regering geweest, maar vele dingen geschieden of bleven achterwege, omdat men de kuiperijen doorzag of vermoedde. Nogtaus waren zij alleen door den Minister VAN MAANEN, sedert jaren herwaarts, doorzien geworden; het vermoeden der

an-

anderen bleef zonder vrucht en sprakeloos. Van daar de doodelijke haat van DE POTTER en de zijnen tegen den eenigen man die helder en scherp hunne plannen doorzag, en ze met vaste hand verbrijzelen wilde, doch telkens, nu eens door onbekwame, dan weder door trouwlooze ambtenaren daarvan terug werd gehouden. Toen de opstand in *Belgie* eindelijk, na verscheiden weken van huichelens, dralens en onderhandelens, zijn bepaald karakter bekomen had, brak DE POTTER met zijne twee millioenen van *Parijs* op; doch op het berigt van krigsgevaren, welke de voormalige hoofdstad van zijnen roem en van zijn ongeluk bedreigden, wachtte hij, lafhartig verscholen, niet zonder den hoon van het volk te ondergaan, te *Rijssel* de tooneelen af, en vervolgde eerst, toen dezen afgeloopen waren, zijnen weg naar *Brussel*. Het is eene bewezen zaak, dat Fransche officieren, met den kommandant van *Rijssel* aan het hoofd, aan DE POTTER hunne verachting betoond en hem openlijk zijne lafhartigheid verweten hebben, zoodat het graauw, hem zelfs drek wilde nawerpen. In eenige dorpen voor *Brussel*, verzamelde hij allerlei gepeupel om zich heen, en deelde geld onder hen uit, om hen *Vive DE POTTER!* te laten roepen. Eene dergelijke kunstgreep was ook te *Brussel* voorbereid. Deze begroeting van den grooten man door de heffe des volks, werd in de dagbladen als een plegtig onthaal van alle goede burgers, en als het teeken der
aan-

aandoening van oprechte vaderlandschgezinde vrouwen voorgesteld, en het ligtgeloovig buitenland als zoodanig toegebazuind. DE POTTER bereikte het doel zijner wenschen. Hij opende het nationaal congres met eene « Troonrede, » waarbij hij met verloochening van alle vroeger betuigde grondbeginselen en afgelegde verklaringen duidelijk aan den dag leide, dat hij tot lid van een permanent Uitvoerend Bewind, of liever tot Dictator voor zijn leven wenschte aangesteld te worden!

LOUIS DE POTTER heeft zijnen roem reeds overleefd. De partij, als wier opperhoofd hij zich konde aanmerken, en welke zich voor een oogeblik overwinnaar konde wanen, moest weldra voor eene nog listiger, geveinsder en magtiger faktie het veld ruimen. Hij zelf echter, dien zij, gelijk CESAR met CATILINA handelde, tot bereiking hunner dieper liggende plannen gebruikten, is door de gebeurtenissen op den achtergrond geplaatst, en hij mag zich gelukkig achten zoo niet eerlang de vloek des Volks, de verachting der gepriviligieerden, en de verwenschingen der welgezinden op zijn hoofd vereenigd worden. Hij is een betrenswaardig voorbeeld van eene geestkracht welke eensdeels zich zelven te hoog schat, en anderdeels om onzuivere oogmerken te bejagen, zich beneden zich zelven verlaagd heeft. DE POTTER's hoofdzonde, wij herhalen het, is eene onbegrensde ijdelheid. Zonder in den grond zijns harte boosaardig te zijn, neemt hij het booze, even als het goede, in

in zijne plannen en middelen op. Hij is van eene Faustisch-Mephistophelische natuur, welke met zijne eigene vrienden, grondbeginselen, plannen, partijzucht en oogmerken den spôt drijft. Naar mate de zedelijke kracht in hem terug wijkt, laat hem zijne verwaandheid alles in het glansrijkst voorkomen aanschouwen, zoodra het zich maar om zijn eigen dierbaar Ik wentelt. Een geliefkoosd denkbeeld, hetwelk DE POTTER geheel beheerscht, is, dat hij als den ROUSSEAU van *Belgie* wordt aangemerkt. Door deze gedachte vermeesterd, aapt hij den grooten burger van *Genève* in denkbeelden, woorden en manieren na, ja zelfs in zijne kleeding en haren. De laatst gemelden heeft hij zich, namelijk, om des te meer naar ROUSSEAU te gelijken, zelf uitgetrokken. De bekende SOPHIA moest de plaats der JULIA VAN ROUSSEAU vervullen; de Koning der *Nederlanden* is het voorwerp zijner declamatiën tegen de tjrannen. Maar in één opzigt: althans is hij gelakkiger dan ROUSSEAU, te weten, dat de Belgen, op welke hij zijnen invloed wil uitoefenen, in onze negentiende eeuw veel nader bij den oorspronkelijken natuurstaat zijn, dan de dit waren, Franschen omstreeks het midden van de achtiende eeuw.

Ten slotte voegen wij hier nog bij een berigt uit de Pruisische staats-courant, ten bewijze van hetgeen wij zeiden van der Belgen opgaven wegens hunne geleerdheid, verkering met voorname geleerden, gesprekken met

met ministers en vorsten, en dergelijke grootspraak, leugens en bedrog; wij kennen er zoo velen die door hun zelve gefabriceerd en schaamteloos in hunne Biographien geplaatst zijn.

« In de *Algemeine Zeitung* van 6 December leest men: « DE POTTER, door de Nederlandsche regering begunstigd, heeft, gedurende zijn verblijf in *Italië*, zoo de schrijver zich niet vergist, te *Florence*, met REINHOLD, en te *Rome* met NIEBUHR in betrekking gestaan.”

Ten aanzien van mij vergist de schrijver zich toch zeer. Ik heb nimmer een enkel woord met DE POTTER gesproken; hij is mij slechts eenmaal, in het voorbijgaan, aangetoond geworden. — De grondbeginselen, volgens welke ik met den gestorven kardinaal CONSALVI onderhandelde, waren den aanhangeren van een volstrekt tegenovergesteld systeem zoo zeer een doorn in het vleesch, dat DE POTTER, ingeval hij kennis van mij genomen heeft, zulk een’ volslagen afkeer van mij zal gehad hebben als ik van hem kreeg na de lezing van zijn onbeschoft werk over de Kerkelijke Geschiedenis.

Ik spreek den schrijver van dit opstel ook volkomen vrij, zelfs van het geringste voornemen om door deze voorbarige uitdrukking een nadeelig licht over mij te willen verspreiden, en zoude gezwegen hebben, wanneer het niet de gewone gang der dingen ware, dat stap voor stap, ten laatste hier of daar de gedachte ontstaan zoude, dat ik werkelijk met dezen onheilstichter in betrekkingen stond.”

Bonn, 9 December, 1830.

NIEBUHR.

SYL-

SYLVAIN VAN DE WEYER.

Naauwelijks was ons vaderland, met verbreking van alle verbonden, gewelddadig door den grooten overheerscher in het Fransche keizerrijk ingelijfd geworden, of het werd ook met eenen zwerm van berooide Brabanders, Luikerwalen, Trierenaars, als douaniers en agenten van de geheime politie overstroombd, die overal in het land werden aangesteld, onder anderen ook door den Directeur-Generaal der politie, den bij ons wel bekenden **DE VILLIERS-DUTERRAGE** te *Amsterdam*, welke stad toen in twaalf arrondissementen van politie verdeeld was, waarvan de meesten met zulk eenen carmagnool aan het hoofd vereerd werden. Onder dit volkje kwam dan ook de vader van onzen **SYLVAIN**, met vrouw en kinderen herwaarts, en werd als commissaris der Fransche politie te *Amsterdam* aangesteld. Bij gelegenheid dat hij zich tot het in

B

or-

orde brengen van zijn bureau, in deze stad bij een' boekhandelaar, van de noodige boeken, registers en andere kantoorbehoefte voorzag, begon hij met dien boekhandelaar een uitvoerig gesprek over den ongelukkigen toestand van alle volken, die onder de Fransche heerschappij gebukt gingen. « Ik kom van *Leuven*, » zeide hij onder anderen, « daar is alles in zulk eene [grootte armoede vervallen, dat schier niemand er meer bestaan of leven kan. De stad is als ~~uitgestorven~~, het gras-bedekt reeds de straten, ja — voegde hij er bij — ik beklaag u hier ook, want het zal geen drie jaar duren, of het is met *Amsterdam* even zoo rampzalig als met *Leuven* gesteld. » Met dit al ging de vader van den pseudo-diplomaat der zoogenaamde Brusselsche provisionele regering met niet minder ijver dan zijne hongerige landgenooten, op het voetspoor der fransche uitzuigers van ons land voort. Spoedig had hij zijn brabandsche kiel met een deftig zwart pak verwisseld; zijne wederheft onderhield eene zeer intieme kennis met zekeren Amerikaanschen zeekapitein, THOMPSON genaamd, die de *Signor Padrona* van het gansche huisgezin werd. SYLVAIN had toen den leeftijd van negen jaren bereikt, en THOMPSON wendde alles aan om hem onderrigt te geven; dagelijks gaf hij hem lessen in de Engelsche taal, en vertrok met het huisgezin, nadat een broeder van hem in de zeedienst getreden was, naar *Brussel*. Hier bleven zij te zamen wonen, en THOMPSON bezorgde zijnen kweekeling op de *wereldberoemde* uni-
ver-

versiteit van *Leuven* (*), waar de jonge'ing onder een legioen van baardelooze advokaten spoedig tot meester in de regten gebakken werd. Zijn driest en onbeschoft en gewelddadig voorkomen had zeer veel van dat eener basterd-spruit van een' Amerikaanschen zeebonk.

Bij onzen zoo zeer weldadigen Koning, verwierf SYLVAIN VAN DE WEYER, gelijk zoo vele onwaardigen onder zijne landgenooten, eenen goeden post, namelijk dien van Bibliothekaris van de Bourgondische Boekverzameling, met een jaarlijks traktement van twee duizend gulden. Men weet met zekerheid, dat de woelzieke mitter deze gunst, even als zijne promotie te *Leuven*, voornamelijk aan zijne onbeschaamdheid en brutaliteit, en geenszins aan zijne verdiensten verschuldigd was. Weldra legde hij ook zijne dankbaarheid aan den dag, door het schrijven der vuilste, lasterlijkste artikelen, tegen onze regering in *den Courrier des Pays-Bas*. Een ooggetuige verhaalt van dezen wandaal een staaltje, hetwelk alleen overtroffen wordt, door zijn bekend bezoek en bastonnade, aan den Heer DURAND te *Gend* (een der redakteuren, van het *Journal de Gand*, thans redakteur van het *Journal de la Haye*) medegedeeld. Gemelde ooggetuige, namelijk,

---

(*) Zie *the Vicar of Wakefield* door OLIVER GOLDSMITH, waar de zoon van den *Vicar* zijne lotgevallen verhaalt.

lijk. zag eenmaal SYLVAIN VAN DE WEYER, met zijn knuppel in de hand, bij den Bode van den Minister, met de schandelijkste brutaliteit, op een mondgesprek met zijne Excellentie aan dringen. De Minister, hem naar den Referendaris K. verzendende, voer VAN DE WEYER met groote drift en woede tegen zijne Excellentie uit. « Ik moet, en zal den Minister zelve spreken, » schreeuwde hij, « en wil geen mijnheer K. spreken. Daar is hij Minister voor. Hij moet mij spreken, hij alleen kan mij helpen, en niet de heer K. » Op dit antwoord aan den Bode, werd SYLVAIN in de tegenwoordigheid van den Minister toegelaten. Gedurende den tijd, dat hij op deze toelating wachtte, kuierde SYLVAIN met zijn knuppelstok in de hand in het vertrek op en neder. Het karakter van SYLVAIN blijkt ook nog uit zijn evengemelden verraderlijken aanval tegen den heer DURAND; uit het gebeurde met den Ex-prefekt DE STASSART, en in meer soortgelijke ontmoetingen, waarbij dan ook als een staaltje van volslagen gebrek aan grondbeginselen gevoegd mag worden; dat hij beurtelings voor de *Gazette des Pays-Bas*, en voor den geheel daar tegen overgestelden schandelijken *Courrier des Pays Bas* artikelen schreef. De meest oproerige en verbitterende stukken van laatstgemeld blad velen uit de pen van VAN DE WEYER. Voor nu ongeveer een jaar, werd hij uit zijn post als Bibliothekaris, gedimiteerd.

Bij het zich dus noemende provisioneel bestuur, werd

werd hij bij den baron D'HOOGVORST geplaatst. Bij de zending van den Heer D'HOOGVORST naar den Prins van Oranje te *Vilvoorden*, ging hij ongevraagd ook mede, en het scheen dat hij hierbij, gelijk overal, de eerste man wilde zijn. Schandelijk lafhartig nam hij bij de komst van Prins FREDRIK in *Brussel*, de vlugt naar *Frankrijk*. Na dien tijd werd hij met den onwaardigen DE POTTER medelid van het zoogenaamd provisioneel gouvernement. De uitgegevene correspondentie van het miltersrot bewijst, hoe gering de een door den anderen werd geacht, en men kan zich een denkbeeld maken van het gansche gebroedersel, wanneer men bedenkt, dat DE POTTER van VAN DE WEYER nog zeide, dat deze de eenige was die tot iets bruikbaar konde zijn! — De hoogdravende, onbeschaamde logentaal van VAN DE WEYER, in den *Courier des Pays-Bas*, en vooral zijne, niet minder logenachtige pronkerij, nopens zijne voorgewende onderhandeling met den Prins van Oranje te *Londen*, zijn nog te versch in het geheugen, om hier breedvoeriger vermeld te worden.

Wij bevinden ons in staat gesteld om stellig te verzekeren, dat het berigt van SYLVAIN VAN DE WEYER over den inhoud van zijn mondgesprek met den Prins van Oranje grootendeels vervalscht, op eene sophistische wijze verdraaid en gedeeltelijk ten eenemaal verdist was. De overmoed eens

jongelings, die voor de eerste maal, door toevallige omstandigheden meer dan bijzondere begaafdheden, *iets* geworden is, en in de jeugdige bezwijmeling over zulk eene onverhoopte, plotselinge gewigtigheid zich niet weet meester te blijven, heeft tot de hoogdravende en opgeblazene bewoordingen van het bewuste rapport van VAN DE WEYER, over zijne zoogenaamde bijeenkomst met Z. Kon. Hoogheid de meeste aanleiding gegeven.

Zijne verwaandheid noopte hem, om den Engelschen gezant, Lord PONSONBY, onlangs een' prachtigen maaltijd te geven, welke dezen rijken Brit des te bespottelijker moest voorkomen, alzoo het hem niet onbekend zijn konde, dat VAN DE WEYER alle zeilen had moeten bijzetten, om dien maaltijd, ten koste zijner honger en gebreklijdende landgenooten, goed te maken. Als diplomaat is VAN DE WEYER een volstrekt caricatuur, vermits hij beter voor postillon of gendarme, zoo niet voor bandieten-hoofd of conducteur van galeiboeven, bestemd scheen te zijn. VAN DE WEYER deed zich nog op eene hem waardige wijze kennen, door zijne verdediging der schandelijke misdrijven van den berochten Abt ZINZERLING.

Na de uitbarsting van den onwettigen opstand, bleef VAN DE WEYER het orakel van het zoogenaamde provisioneel bestuur, waarvoor hij ook in zoo verre een zeer geschikt persoon mag worden geacht, dat niemand zooveel onbeschaamde laudun-

dankendheid, gewetenloosheid en zucht tot kuiperij bezit, dan deze onverlaat.

Gelijk zoo vele halfbakken gepromoveerden van de Levensche universiteit, werd ook onze SYLVANUS door eene onwederstaanbare schrijfsenkte aangedreven tot het uitgeven van sommige werken, waarschijnlijk alleen om het vermaak te hebben van *zich zelve*n in druk te lezen. Zijne gewoonlijke doctorale dissertatie spoedig aan de vergetelheid ten prooi ziende, wilde hij zich eenen naam maken door de uitgave der werken van HEMSTERHUIJS, maar bijzonder door verschillende blaauwboekjes, onder anderen zijne *Lettres à Mr. E. MUNCK, sur la langue nationale des Pays-Bas*, en soortgelijk geschrift meer. Zijn bekend vertoogje in een der Brusselsche dagbladen *Infractions sur la loi fondamentale*, werd door de spotvogels van de *Sentinelles* aangekondigd, en met dezewei-
nige woorden gerecenseerd: *nous ne voyons dans tout cela, que des infractions à la grammaire*. In zijne brieven aan den Heer E. MUNCK poogde hij zich van den blaam te zuiveren, dat hij eertijds een geschrift in eenen juist tegen overgestelden geest geschreven had, iets dat inderdaad geschied was, doch met de kleine neven-omstandigheid dat onze SYLVANUS, al de afgedrukte exemplaren terughield, en slechts drie daarvan aan zijne vrienden mededeelde. De Heer WILLEMS van *Antwerpen*, wiens liefde tot de vaderlandsche letterkunde be-

kend is, wedersprak en overtuigde den oppervlak-
kigen jurist met scherpe, geeselende taal, doch hij
had deze moeite wel mogen sparen, alzoo noch
dit, noch eenig ander geschrif van SYLVANUS, bij
lieden van gezond verstand, den allergeeringsten in-
druk maakte.

DE GENERAAL D.H.CHASSE.

by B. Maaskamp.

DAVID HENDRIK Baron CHASSÉ.

De man, van wiens standvastigheid en moed het noodlot van *Antwerpen*, en tevens gedeeltelijk het noodlot der verdere onderhandelingen over *Belgie* afhangt, is DAVID HENDRIK Baron CHASSÉ. Hij is de zoon van eenen majoor in Munstersche dienst, en werd geboren in het jaar 1765 te *Thiel* in *Gelderland*. Vroegtijdig volgde hij het vaandel, alzoo hij reeds met zijn tiende jaar als kadet in Nederlandsche dienst kwam. Als jongeling voegde hij zich bij de partij der patriotten, en vlugtte, na hunne nederlage, ten gevolge van de tusschenkomst der Pruisen ten behoeve der stadhouderlijke familie, naar *Frankrijk*, alwaar hij in dienst dezer mogendheid trad. De revolutie gaf hem gelegenheid zijne verdiensten meer te doen uitblinken, en in het jaar 1793 was hij reeds luitenant-kolonel. *Mouqueron*, *Stade* en *Hooglede* waren getuigen van zijnen hel-

B 5

heldenmoed. Met het leger van PICHEGRU keerde hij in 1793 naar zijn vaderland terug, en maakte in het volgende jaar den veldtogt in *Duitschland*, onder bevel van den generaal DAENDELS mede. Drie jaren later, bij den inval der Engelschen in *Noord-Holland*, bood hij aan de spits eener afdeeling jagers verscheiden uren lang hardnekkig het hoofd aan eenen veel talrijkeren vijand. Na den aftogt der Britten werd hij nog eenmaal bij de armée in *Duitschland* aangesteld. Hij woonde het beleg van *Wurtzberg* bij, ontnam den Oostenrijkers eene batterij, en maakte in een der geleverde gevechten meer dan 600 krijgsgevangenen. In de jaren 1805 en 1806 streed hij gemeenschappelijk met DUMONCEAU tegen de Pruisen. Zijnen voornaamsten roem verwierf hij in den Spaanschen oorlog door zijne onverschrokken dapperheid en zijne geschiktheid in het gevecht met de bajonet. Men noemde hem uit dien hoofde gewoonlijk den *bajonetten-generaal*. Koning LODEWIJK NAPOLEON had den generaal CHASSÉ het bevel over de Hollandsche troepen in *Spanje* opgedragen, die aldaar in 1808 aankwamen. In weerwil van de grootste moeilijkheden, onbruikbare wegen, steenachtige wildernissen, steile rotsen, ontoegankelijke bergen, somtijds van levensmiddelen en oorlogsbehoeften verstoken, blootgesteld aan de woede der dweepzucht, baanden de Hollandsche troepen, na grootelijks tot de onderverping van *Biscaye*, welke provincie zich slechts na den hardnekkigsten

we-

wederstand overgaf, bijgedragen te hebben, zich eenen weg naar de hoofdstad van *Spanje*. Het is onmogelijk de roemrijke gevechten, welke in dezen yeldtogt plaats hadden, hier allen op te noemen. Een enkele trek zal voldoende zijn om den generaal CHASSÉ en onze dappere krijgsbenden in hunne oorlogsbedrijven te doen kennen.

Nadat onze troepen, den 15 Maart bij *Almanarez* over den *Taag* waren getrokken, dreven zij tweemaal de insurgenten op eenen versterkten berg bij *Metos de Ivoy* terug, en ondanks een vreeselijk schrootvuur, rukten zij met gevelde bajonetten voorwaarts, zonder een enkel schot te doen, naar de vesting, namen die met de grootste koelbloedigheid in bezit, en dreven den vijand op de vlugt, waardoor zij de zegepraal verzekerden.

De slag van *Ciudad Real* op den 27 en 28 Maart was voor den Hollandschen naam niet minder roemrijk. Zie hier het rapport van den Franschen generaal en chef aan den Koning.

« Ik vind mij genoopt Uwer Maj. verslag te geven van de uitstekende dapperheid der huzaren, en bijzonder van hunnen kolonel den heer ridder ROEST VAN ALKEMADE. Hunne onverschrokkenheid op den 27 te *Ciudad Real*, en den 28 dezer te *Santa Cruz* betoond, zal hun eene onsterfelijke eer bezorgen. De moed, dien zij ten toon gespreid en de diensten, welke zij bewezen hebben, zijn door de gansche armée, en in het bijzonder door mij zelve erkend geworden. Maar terwijl ik Uwer Maj.

Maj. zulk 'eene aangename tijding mededeel, smart het mij daarbij te moeten voegen, dat de kolonel ROEST VAN ALKEMADE, terwijl hij den vijand met eene weergalooze dapperheid aanviel, zwaar gewond is geworden. Wij voeden echter gegronde hoop, dat zijn leven te redden is. Ik wensch zulks te vuriger, omdat Uwe Maj. in hem eenen onderdaan behouden zal, die zich niet minder door zijnen moed als door zijne verkleefdheid aan zijnen Koning en zijn vaderland onderscheidt."

« Ik heb de eer enz."

(Get.) De generaal SEBASTIANI.

Als eene niet minder belangrijke bijdrage tot de krijgbedrijven van den generaal CHASSÉ en onze dappere troepen, laten wij hier nog volgen het rapport, door den generaal KRAIJENHOFF, den 12 September 1809 aan den toenmaligen Koning van *Holland* ingezonden.

« Uwe Maj. is voorzeker bereids meer regtstreeks verwittigd, dat onze troepen zich op nieuws in *Spanje* onderscheiden hebben in een gevecht, den 11de der laatstverloopene maand, nabij het dorp *Almonaced* geleverd, en waarbij onder het op-
perbevel van den generaal SEBASTIANI de overwinning over eenen veel talrijker vijand behaald werd. De generaal CHASSÉ geeft mij bij zijn rapport, gedagteekend den 13, te *Consuigra*, kennis van de bijzonderheden van dien veldslag. Het negende le-
ger

gerkorps begon zijne operatiën den 1ste der maand, te *Illescas*. Het kwam den 5de te *Aranjuez* aan. De vijand, die den regter oever van den *Taag* bezet had, werd naar den anderen oever terug geworpen, en genoodzaakt de brug achter zich te verbranden. Het legerkorps trok op *Toledo* aan, hetwelk door den vijand op den linker oever van den *Taag* benaauwd werd. Den 9de deed men uitvallen door de poorten van *Alcantara* en van *St. Martin*; de generaal CHASSÉ bevond zich aan het hoofd van dezen laatste, en had het geluk den vijand uit zijne voordeelige stelling te verdringen. Hij maakte een dertigtal krijgsgevangen. De vijand werd met de bajonet in de ribben tot aan het dorp *Burgellos* vervolgd. De armée nam hare positie, en bivouqueerde tot den 11de, den dag waarop de evengemelde slag heeft plaats gehad.

De generaal CHASSÉ zegt, dat de vijand 32000 man sterk was, meestal oude troepen, in voordeelige positiën; op hoogten, en voorzien van 40 stukken kanon; terwijl de geheele krijgsmagt van den generaal SEBASTIANI niet boven de 17000 man bedroeg, en veel minder artillerie had. Het gevecht was heet en bloedig, doch ondanks de ongelijkheid van het getal bleven de geallieerde troepen meester van het slagveld, en ontnamen den vijand 26 kanonnen, 10 vaandels, vele krijgsgevangen en al zijne bagaadje.

De generaal CHASSÉ geeft den hoogsten lof aan het gedrag der Hollandsche troepen. Het regiment
hu-

huzaren heeft zich bijzonder doen opmerken door verscheiden schitterende charges, welke veel tot de overwinning hebben toegebragt. De ligte artillerie, aangevoerd door den luitenant-kolonel TRIP, ofschoon deze nog veel van de wonde leed, welke hij in het vorige gevecht bekomen had, heeft de grootste koelbloedigheid ten toon gespreid en door haar juist pointeren den vijand groote schade toegebragt; ook de infanterie, hoewel zij aan een zeer hevig en aanhoudend vuur blootgesteld was, met die rustigheid en naauwkeurigheid, welke men op een exercitieveld vordert.”

De uitstekende bedrijven van den generaal CHASSÉ in den slag bij *Ocana*, waar de Hollandsche troepen niet minder dan in de evengemelde gevechten bewijzen van grooten moed en dapperheid aan den dag leiden, deden hem van Koning LOUDEWIJK de waardigheid van baron, een domein van 5000 gulden jaarlijksch inkomen, en het kommandeurs-kruis der orde van de Unie verwerven. In eene bergnaauwte der *Pyreneën* redde hij door zijne onverschrokkenheid het legerkorps van den generaal ERLON. Hiervoor benoemde Keizer NAPOLEON hem tot officier van het legioen van eer en tot luitenant-generaal. Op den 30 Junij 1811 werd hij rijksbaron van *Frankrijk*. In het jaar 1814 vocht hij met ongemeene dapperheid in den omtrek van *Parijs*, en werd in een gevecht met de Pruisen gekwetst. In de beide veldtogten van 1813 en 1814 werd meer dan eens zijn paard on-

onder hem doodgeschoten. Meestal waren het ook hier bajonettengevechten, en deze gelukten hem op eene verwonderlijke wijze. Ook in den veldtogt van 1815 vernieuwde hij den roem zijner vroegere jaren. In den slag bij *Waterloo* maakte hij tot redding eener met groote overmagt hard aangetaste Engelsche batterij, eene afleiding, welke de gewigtigste gevolgen had. WELLINGTON bragt hem daarover in eenen brief openbare hulde toe. Door onzen tegenwoordigen Koning werd hij tot luitenant-generaal bevorderd, die hem met vele bewijzen van zijn vertrouwen vereerde. Na eene vijfienjarige rust riep de Belgische opstand den grijzen held nogmaals in het strijdperk; doch ongelukkig niet vroegtijdig tot werkzaam handelen met uitgebreide volmagt. Ware hij aan het hoofd van het leger voor *Brussel* gesteld geweest, zoude hij zich vrijer hebben kunnen bewegen, en met meer klem aan den dag hebben kunnen leggen, dan zulks door Prins FREDRIK, juist uit hoofde van zijne bijzondere betrekking als Prins van den bloede, immer geschieden konde. CHASSÉ heeft zich over de gebeurtenissen van dat tijdsgewricht met vrijmoedigheid uitgelaten, en voor de functiën, welke hij op zich nam eene zeer uitgestrekte volmagt gevorderd. Zijne handelwijze in *Antwerpen*, hoe treurig ook de gevolgen voor de stad en voor elken menschenvriend, hoe droevig zij ook voor nijverheid en handel mogen zijn, is boven allen blaam verheven. Hij betoonde eene ge-

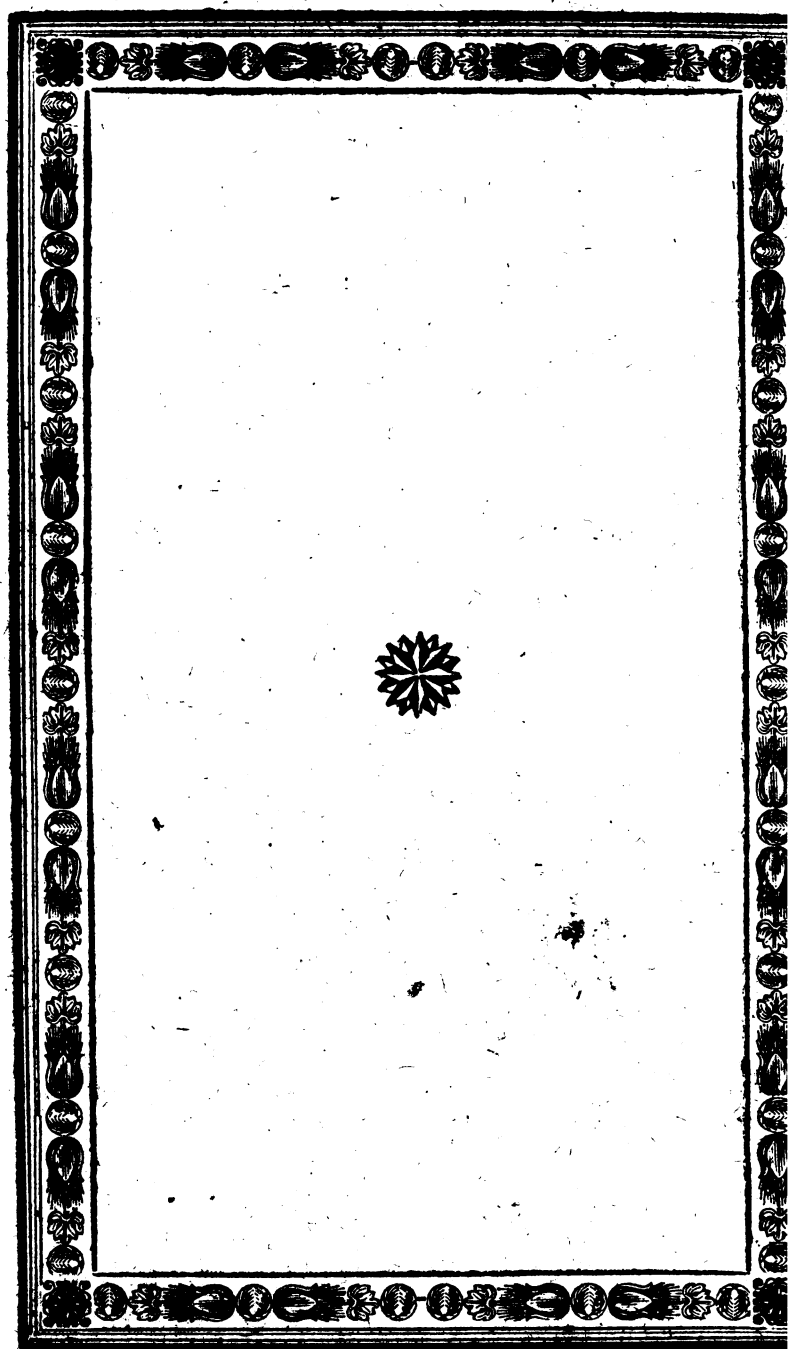
ma-

matigheid en geduld, welke zelfs de vijandige dagbladen niet durfden bezwalken, en welke eerst bij herhaalde trouweloosheid van chefs, als MELLINET, KESSELS, HERENVEGHEN en anderen, een einde namen. Naderhand heeft hij wederom alle langmoedigheid aan den dag gelegd. Immers was het, zoo men wil, CHASSÉ, die uit geene andere beweegoorzaak dan die menschlievendheid, welke den dapperen krijger zoo schoon staat, eene wapenstilstand van drie maanden voor gansch *Belgie* begeerde, na verloop van welken tijd de mogelijkheden de zaak beslissen zouden.

SILHOUETTEN,
OF
KARAKTERISTIEKE
LEVENSBESCHRIJVINGEN
UIT DEN
BELGISCHEN OPSTAND
IN
1830.

~~~~~  
TWEEDE STUK.
~~~~~

-
- N°. 1. DE STASSART.
— 2. DE GERLACHE.
— 3. F. DE MERODE.
— 4. E. SURLET DE CHOKIER.
— 5. F. en C. ROGIER, GENDEBIEN en
VAN DER LINDEN D'HOOGHVORST.
— 6. ALGEMEEN OVERZIGT en
— 7. AANTEKENINGEN BETREKKELIJK
TWEE BERUCHTE BANDIETEN.
-

Alles uit authentieke bronnen geput, en strekkende
tot eene bijdrage voor de geschiedenis van
onzen tijd;

door den Uitgever
E. M A A S K A M P,
op den Nieuwendijk, bij den Dam, N°. 8.
Te AMSTERDAM.

SILHOUTTEN.

OF

KARAKTERISTIEKE

LEVENSBESCHRIJVINGEN

IN DIT

DEEL.

DEEL I.

DEEL I.

- 1. DE STADT.
- 2. DE GEMEENTE.
- 3. DE MEERDE.
- 4. E. SURLET DE CHORRE.
- 5. E. en G. ROGER, GEMEENTEN.
- VAN DER LINDEN EN DE LINDEN.
- 6. ALGEMEEN ONDERZICHT.
- 7. ALGEMEEN ONDERZICHT.
- 8. ALGEMEEN ONDERZICHT.

Alles wat in dit boek is vermeld, is naar de bestaande gegevens van de Gemeente van Amsterdam.

Door den Hoogleeraren

E. H. A. S. J. A. J.

en de Hoogleeraren

van de Universiteit van Amsterdam.

DE STASSART.

GOZEWIJN JOSEF AUGUSTIN Baron DE STASSART werd te *Mechelen* in 1780 geboren. Zijne eerste vorming genoot hij door zijnen grootvader, den Baron J. J. DE STASSART, staatsraad en president van den stedelijken raad der stad *Namen*, waar deze in 1801 is overleden. Men hield dezen man toen ter tijd voor eenen der geleerdste ambtenaren, die *België* had voortgebracht. Zijn kleinzoon had het geluk zijne verdere vorming te bekomen, deels bij ex-jezuiten, deels bij aanhangers der nieuwere philosophie, waardoor in den jeugdigen kweekeling die vermenging van begrippen ontstond, die hem naderhand een omhelzer van twee met elkander uiterst verschillende partijen, die van despotismus en ultra-liberalismus heeft doen worden. De vrijgeesterij van onzen tijd bleef hem alzoo niet vreemd, waarin hij dan ook, door

C

het

het onderwijs van derzelve geoeffende voorstanders, die zoo menig jeugdig genie op den dwaalweg geholpen hebben, in korten tijd groote vorderingen maakte. Het behoort echter niet tot ons bestek, omtrent de bijzondere gevoelens van onzen beruchten staatsman uit te weiden, die meer bijzondere betrekking hebben tot zijn privaatleven, en waarover hij alleen aan God rekenschap verschuldigd is. DE STASSART trad het eerst als letterkundige voor het publiek op, met zijne verzameling van *Idyllen*, onder den titel van: *Sentimenteele kleinigheden*, welke naderhand in de *Bibliothèque pastorale* van P. CHAUSSARD en andere *recueils* zijn opgenomen. Aangemoedigd door derzelve gunstige beoordeeling, besloot hij zijne studiën aan de universiteit te *Parijs* voort te zetten, en wijdde zich aan de regtsgeleerdheid. Hier verwierf hij in 1803 den prijs der welsprekendheid en in 1804 dien van den pleithandel en der crimineele procedure. Daarna bekwam hij de plaats van Auditeur bij den staatsraad in 1804, en vervolgens die van Intendant in *Tirol* (1805). Hier ijverde hij krachtdadig tegen de oproerige pogingen van het heldhaftige volk, welke toen reeds in het geheim werden aangewend, en verijdelde door doeltreffende maatregelen eenen opstand, juist in den oogenblik, dat de Vice-Koning EUGENIUS NAPOLEON, om zijn huwelijk, den weg naar *Munchen* door deze provincie moest nemen. In 1806 bezocht DE STASSART, met een staatkundig karakter be-

bekleed, onderscheidene Belgische provinciën en den linker rijnover. Op deze reis deed hij zich overal onderrigten, aangaande onderscheidene taken van bestuur, en leverde daarover aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, in zeer uitgebreide rapporten, voorstellen ter verbetering in, die goedkeuring verwierven. Eene zending, ten behoeve der kadastrale inrigting, deed hem veel lof inoogsten bij den Minister van Finantiën SAUDIN. Als Intendant van *Elbing* bewees hij in 1807 der Fransche armee gewigtige diensten; en men roemt hem zeer, dat hij zich het bijzondere vertrouwen van *Elbing's* inwoners zoo gelukkig heeft weten eigen te maken, als ook de dankbaarheid van die van *Königsberg*, door zijnen onvermoeiden ijver in het te keer gaan eener anders onvermijdelijke oorlogschatting. Onder de vele bloedzuigers, die de Pruisische provinciën hebben uitgемergeld, was DE STASSART nog altoos een der menschelijkste. Na het sluiten van den vrede van *Tilsit*, doorreisde DE STASSART de provinciën van het nieuw gevestigde hertogdom *Waschau*, om de bezwaren der inwoners jegens de Pruisische regering in te winnen, en de uitwisseling der archiven van beide staten te bewerkstelligen. Toen *Frankrijk*, in de nog altijd met krijgsmagt bezette provinciën van *Pruissen*, de teugels des bestuurs op nieuw in handen nam, werd hij tot Intendant van *Mariënwerd*, en later in dezelfde betrekking voor de geheele *Middenmark* benoemd. In dien post hield hij zich tot

Mei 1808 staande. Meermalen vond hij hier gelegenheid, om zijne *energie* met betrekking tot de onderdrukte inwoners te ontwikkelen. Na zijne terugkomst in *Frankrijk* (1809) vervulde DE STAS-SART het ambt van Onderprefect in het vorstendom Oranje, hetwelk hij naderhand heeft beschreven. Vandaar werd hij tot Prefect van *Vaucluse* (1810) bevorderd. De herinneringen, welke hij daar heeft achtergelaten, en die van zijne zucht voor de wetenschappen en kunsten getuigen, zijn eervoller voor hem, dan vroegere en latere. De geschiedschrijver van het vorstendom Oranje en deszelfs omstreken overlaadt hem desaangaande met loftuitingen. Maar nog meer schitterde zijne verkleefdheid aan en bemoeijingen met de zaak der koepok-inenting, zóó zelfs, dat het centraal comité ter bevordering dier heilzame ontdekking in het jaar 1811 besloot tot het stempelen eener medaille, ter eere van onzen philanthropischen Prefect. Nog in denzelfden jare werd hij bij de inlijving van *Holland* met *Frankrijk* tot den gewigtigen en moeilijken post van Prefect der monden van de *Maas* (*Zuid-Holland*) benoemd, in welke betrekking hij, in samenstemming met LEBRUN en DE CELLES, eene teugellooze gestrengheid en willekeur, ja zelfs eene gruwelijke dwingelandij uitoefende; welk gedrag met zijne vroeger bekende wijsgeerige denkbeelden lijnregt streed, en hem bij alle standen en rangen der Hollanders bijzonder gehaat maakte. Wij zullen op dit tijdvak zijner politieke loop-

loopbaan, in verband met die van den Graaf DE CELLES en het verhaal der overige staatkundige gebeurtenissen, nader terug komen. Bij de uitbarsting van den opstand in *Holland*, de wraak zijner getergde onderhoorigen vreezende, vlugtte hij naar *Gorkum*, volgens bevel van den Franschen Minister van Binnenlandsche Zaken. Te *Parijs* in een oproerig tijdstip terug gekomen, zocht onze Baron uit de verwarde omstandigheden van zaken het meest mogelijke nut voor zich zelve te trekken. Bij den aanmarsch der geallieerden naar *Parijs*, den 29 Maart 1814, bood hij Koning JOSEPH zijne diensten aan; nam de batterijen in oogenschouw, en voerde zelf de vrijwillige artilleristen uit de voorstad *St. Antoine* aan. Na het instorten van den keizerlijken troon, liet hij zich aan Keizer FRANS I voorstellen, en bekam van dezen den post van kamerheer. Behalve deze gunstbewijzing had hij reeds vroeger het ridderkruis van het legioen van eer, het grootkruis der Poolsche orde van *St. Stanislaus* en de orde van verdiensten van *Tirol*, *Beijeren* en *Zweden* bekomen.

Gedurende het Weener-Congres hield DE STASART zich eenigen tijd aldaar op. Hij beschouwde zichzelve als gewigtig genoeg om deel te hebben aan de beraadslagingen over het toekomstige lot van *België*, en als zoodanig eene hoofdrol te spelen. Maar zijn plan werd verijdeld; hij werd afgewezen, schoon hij zich als wijsgeer in zijn lot

schikte, en zich, bij zijne terugkomst te *Namen*, tot het burgerlijke leven bepaalde, en alleen verge-noegde met den gezelligen omgang der Muzen en het bezit zijner verworven ridder - ordes. Nog naauwelijks was NAPOLEON van *Elba* in *Frankrijk* weêrgekeerd, of DE STASSART haastte zich, den ouden meester zijne diensten aan te bieden. Deze zond hem met geheime brieven en volmagt naar den Keizer van *Oostenrijk*, om met dien monarch in zijn belang en op grond van den Parijschen vrede te onderhandelen. Maar het gelukte den zending niet *Weenen* te bereiken; en de inlichtingen, die de Baron van GAGERN aangaande DE STASSART vooruit gezonden had, mogen er toe bijgedragen hebben, dat men hem meer als spion dan als onderhandelaar beschouwde. Kortom DE STASSART moest te *Linz* regtsomkeer maken en naar het Stadje *Welz* terugtrekken, van waar hij zijne dépêches, per estafette naar den Keizer zond. Na eenige dagen oponthoud te *Munchen*, kwam hij, in den nacht van den 13 op den 14 Maart 1814 te *Parijs*, terug. Men beweert, of liever DE STASSART beweert zelf, dat hij het is geweest, die NAPOLEON tot het besluit gebragt heeft om, ten behoeve van den Koning van *Rome*, afstand van den troon te doen, daar men in dat geval op de ondersteuning van *Oostenrijk* rekenen kon. Drie dagen daarna tot rekwestmeester benoemd, woonde hij de zittingen van den staatsraad wel niet bij, maar

maar wachtte ieder oogenblik nienwe bevelen tot het wederaanknoopen der afgebroken onderhandelingen.

Na den tweeden inval der geallieerden in *Frankrijk* trok DE STASSART naar *België* terug, en zocht zijne finantiën, door zijne staatkundige loopbaan — zoo als men zegt — niet verbeterd, door spaarzaamheid weder eenigzins te herstellen. En nu wijdde hij zich op zijn landgoed *Corioule*, (waarom hij spottenderwijze *CORIOLANUS* genoemd werd,) geheel aan de beoefening der philosophie en fraaije letteren. — Maar zijn oude zucht naar staatkundige bemoeijingen liet hem hier ook niet lang met vrede; en hij behoorde weldra tot de ijverige bestrijders der nieuwe orde van zaken, der integriteit van het koninkrijk der *Nederlanden*; en hij verscheen, bij vele gelegenheden, als een vurig lofredenaar van al wat Fransch was.

Van 1817 tot 1821 en later nog, met kleine tusschenpoozingen, herhaalde malen door de stad *Namen* als afgevaardigde ter vergadering der staten — generaal verkozen, zocht hij onophoudelijk door de hevigste en bitterste uitvallen tegen de regering zich zelven te doen opmerken, en als een populair volksvertegenwoordiger te doen kennen. Zijn vernuft, dat vele zijner vereerders en vleijers met dat van *LAFONTAINE* vergelijken, liet zelfs den persoon des Konings niet ongemoeid; en zijne fabel, *le trône de neige* (de troon van sneeuw), en *le Roi des pinsons* (de vinken-koning),

toonden reeds, in de eerste jaren des nieuwen koningrijks, de gevoelens, die hem jegens onzen verlichten en edeldenkenden Monarch bezielden. Toen hij eenigen tijd na het in het licht verschijnen van genoemde fabelen, ter audientie van onzen geëerbiedigden Koning verscheen, — die den ijverigen, men mag er wel bijvoegen, onverstandigen en dol-len patriot, een pensioen had verleend, — vroeg Zijne Majesteit hem spottend: «Hoe, mijnheer «DE STASSART, gij vernedert u om den vinken-«Koning te bezoeken?» De Baron, hierdoor in verwarring gebragt, stamelde eenige verontschuldigende woorden; — doch de Koning ging voort met hem lagchend te zeggen: «Het zal aan uw pensioen niet schaden!»

De oppositiegeest van DE STASSART nam met ieder jaar meer en meer toe; en geene vergadering der algemeene staten ging voorbij, zonder satirieke uitvallen tegen het gouvernement, schoon de adviezen van den Baron, in weerwil van overdrijving en partijgeest, echter doorgaans veelvuldige proeven zijner algemeene kennis en geoefende redeneerwijze, van zijn diplomatisch doorzicht en demagogische doorslepenheid, met kunst en overleg aangebragt, opleverden. Op eene onbarmhartige wijze vervolgde hij steeds den Minister VAN GOBBEL-SCHROY, die zeker menigmaal ruime stof tot bijtende satire, en meer dan één bewijs zijner onbedrevenheid aan de hand gaf. Zeker dagblad: *de Sentinelle*, gaf den Baron DE STASSART daartoe
ruim

ruim baan, schoon hij naderhand groot berouw had over zijn boosaardig geschrijf; want de redakteurs en medearbeiders van gezegd blad, vielen als een zwerm wespen op den beleediger aan; gaven hem elke beschimping met woeker terug; en bijna ieder nommer bevatte eene scherpe rubriek van bijdragen voor de *Cronique scandaleuse* van het openbaar en burgerlijk leven des Barons, dien zij den *Fabuliste, devenu la fable des Pays-Bas* noemden.

Het laatste bedrijf der werkzaamheid van DE STASSART, het intrekken van zijn pensioen, zijne allernoodlottigst uitgevallen zending naar *den Haag*, zijne smadelijke ontmoeting te *Rotterdam*, zijne vlugtende verwijdering uit de vergadering der staten-generaal, onder voorwendsel der ongesteldheid zijner vrouw, en zijne daarop gevolgde verklaring in de *Courier des Pays-Bas*, liggen ons nog versch in het geheugen.

Eindelijk wierp DE STASSART, met de zaamgezworenen ter vernietiging der unie verbonden, het masker af; nam den gouverneurspost der provincie *Namen* alleen aan, om de Franschen het innemen dier provincie gemakkelijker te maken, en verklaarde zich openlijk voor de vereeniging van *België* met *Frankrijk*. Hij trad onbewimpeld als hoofd der Franschgezinde partij op; en zijne reizen naar *Parijs*, bij het uitbreken der onlusten, hebben geen ander doel ten oogmerk gehad, dan

de omwenteling door geheime maatregelen zoo veel mogelijk te bespoedigen.

DE STASSART is lid van vele akademiën en geleerde genootschappen, en schrijver der volgende werken: 1) *Bagatelles sentimentales*; 2) *Géographie élémentaire*; 3) *Dieu est l'amour le plus pur*, eene overzetting van het Eckarthuizisch gebedeboek; 4) *Régulus aux Romains*; 5) *Description de l'arrondissement d'Orange et diverses notes statistiques*; 6) *Discours de réception à l'Athénée de Vaucluse*; 7) *Analyse de l'histoire Belgique de Mr. DEWEZ*; 8) *Pensées de Circé, chienne célèbre*; 9) *Discours sur l'étude de l'histoire des provinces Beligues*; 10) *Promenade à Tervuëren*; 11) *Fables*; 12) *Eptres, chansons, épigrammes*. Vele dezer werken zijn in het Hoog- en Nederduitsch vertaald. Ook is hij medearbeider van onderscheiden dagbladen, als ook der *Galérie historique des contemporains* en der *Biographie universelle* van MICHAUD geweest. Men beweert, dat hij zich thans nog onledig houdt met het samenstellen van memoriën, betrekkelijk zijne politieke loopbaan.

DE

DE GERLACHE.

Deze Belgische Staatsman is ontegenzeggelijk de voornaamste en werkzaamste deelnemer aan de Belgische revolutie; want, schoon hij zich in den laatsten tijd op den achtergrond, en bij het vervullen eener lijdelijke of ondergeschikte rol schijnt gehouden te hebben, zal het vervolg leeren, met welk een fijn overleg, met welk eene onwankelbare standvastigheid, met welk een doorslepen gebruik maken van de tijdsomstandigheden, en eindelijk met welk een' voorraad van geest-kracht hij jaren lang gehandeld en geijverd heeft voor de zaak, die hij is toegedaan.

Het aantal onbeduidende wezens, hetwelk de gebeurtenissen in *Zuid-Nederland* aan derzelver duistere schuilhoeken onttogen en op den voorgrond der revolutie gebragt hebben, waarop zij noch door hunne talenten noch door hunne midde-

delen eenige de minste aanspraak hadden; die geruchtmakers, wie het blinde toeval en de algemeene storm des woeligen levens bij elke omwenteling bij honderden voortstuwt, en die zich met den snelvoorbijgaanden roem van slechts éénen dag als staatshervormers geleefd te hebben verheugende, ook even spoedig weder in vergetelheid geraken, zijn alleen door DE GERLACHE en zijne medestanders van nullen tot getallen gevormd. DE GERLACHE, reeds diep in de veertig, misschien wel vijftig jaren oud, is een Luxemburger van geboorte en was gedurende de Fransche periode advokaat. Bij de vestiging van ons koninkrijk bekwam hij den post van Advokaat-Generaal bij het koninklijk gerechtshof te *Luik*. Onze geëerbiedigde Koning, die elk man van bijzondere talenten, schoon *België* er slechts weinige oplevert, opmerkzaam gadeslaat, benoemde hem eerlang tot raadshéer bij genoemd gerechtshof, waarin hij geene onbeduidende rol speelde. Maar zijne eêrzucht beschouwde dezen werkkring spoedig te eng voor zijne krachten en spoorde hem aan tot het jagen naar hooger en rang, dat echter niet zoo gemakkelijk viel, als hij zich dorst voorstellen. Een staatkundige blik op den toestand van zijn vaderland, moedigde hem echter aan tot het spelen eener meer beduidende rol. De liberale partij, half naar onze regering en half naar *Frankrijk* overhellende, scheen hem toe geene genoegzame waarborgen tot het omhelzen der oppositie te beloven, maar wel de zoogenoemde katholieke, die het

het jegens het doel van haren wederstand minder, dan jegens de middelen ter bereiking van dat doel het met zich zelve eens was. Hij besloot derhalve tot het omhelzen der laatste, uit hoofde van haren algemeenen haat tegen het constitutionele stelsel, tegen eene nationale kerk, en de voortdurende vereeniging met het meestal hervormde *Holland*. Van daar, dat hij zich eerlang in alle de geheimen der katholieke factie liet inwijden en door de Jezuïten, *avec la courte robe*, als lid der congregatie deed aannemen. Zijne welversneden pen en vleijende welsprekendheid verschaften hem dagelijks meer crediet; en hij werd binnen kort de moedigste kampvechter en voorstander, ja zelfs een der hoofden van het ultramontanisme. Ten einde deszelfs belangen te beter te bevorderen, knoópte hij de naauwste verbindtenissen met de voornaamste mannen van dien stempel in *Frankrijk* aan. Om echter op het liberale gedeelte der Belgische natie met voordeel zijnen invloed te behouden, toonde hij, onder het masker van een' hoogst ijverigen katholiek, eene bijzondere achting voor het representatief stelsel; maar bestreed niet te min de overdreven liberalen en het grondbeginsel der Nederlandsche regering, naar het overbekende stelsel van Keizer JOSEPH II gewijzigd.

Maar meer dan dit alles gaf het stelsel onzer regering betrekkelijk het openbaar onderwijs, den diepdenkenden DE GERLACHE een heerlijk middel aan de hand, en wel de koninklijke verordeningen diens-

dienaangaande in 1825, ter ontwikkeling zijner zeldzame talenten. Reeds vroeger had hij tegen de maatregelen van het ministerie van binnenlandsche zaken en de administratie van onderwijs, in de tweede kamer, zich meermalen en hevig uitgelaten; maar was zijne stem door die der meerderheid verdoofd geworden. « Het betaamt u niet » had hij der regering meermalen toegevoegd, als hij over het schenden van onder- en burgerrechten de, naar zijn inzien, billijkste Jeremiaden aanhief.

Hij bepleitte menigmaal in treffende bewoordingen, wier kunstige en fijne inkleeding hem, als redenaar in de staatsvergadering, zoo bijzonder onderscheidde, de vaderlijke en moederlijke teederheid en haar onvervreemdbaar regt tot het eigenwillig onderrigt hunner kinderen. Opmerkingswaardig echter is het, dat hij reeds lang tot het getal diergenen behoord had, die de Jezuiten-collegies, de scholen des *frères ignorantins* en de missionarissen in *België* zoo bijzonder ondersteunden, tot dat GHERTS en WALTERS welbestaand beleid hen tot algemeene blijdschap der toenmalige liberalen van *Europa* en aller Fransche journaalen, hen over de grenzen bragt. DE GERLACHE beklaagde zich bij die gelegenheid zelfs, dat men hem in het gezigt had uitgelagchen en de jongens hem op straat hadden nageroepen. In plaats echter van met de daad het vermoeden te wederleggen, dat hij in betrekking met de Jezuiten

en

en vreemde priesters stond, zond hij zijne eigene kinderen naar de Jezuitenschool te *Freiburg in Zwitserland*. Hij verbond zich nu nog inniger met de Heeren SAUVAGE, den groot-vikarius BARRELT te *Luik*, onderscheiden geestelijken aldaar, de redacteurs der *Courier de la meuse*, die van den *Conservateur Belge*, de bevorderaars der katholieke societeit, waarvan hij te gelijk lid was, en met alle in- en uitlandsche tegenstanders der regering. Als medelid der regering van *Leuven*, bekwam hij mede eenen aanmerkelijken invloed op de besturing dier stad's aangelegenheden en ijverde krachtdadig, schoon met behoedzaamheid en fijn gesponnen overleg, tegen de, tot de vrijmetselarij behoorende, liberalen, tegen wie zijne vertrouwde vrienden STAS, KERSTEN en DUVIVIER, zelfs gedurende de jongste unie allerlei vijandelijke geschriften in het licht gaven en verspreidden.

Te gelijkertijd ondernam hij menigen togt naar *Parijs* en andere plaatsen in *Frankrijk*, en kpoopte innige verbindtenissen aan tusschen de Jezuiten van *België* en die van *Frankrijk*. In deze bemoeijing werd hij krachtdadig ondersteund door de Graven D'OULTREMONT, D'HAMAL, ROBIANO en anderen. Men beschouwde hem algemeen als den geschiktsten man en bekwaamsten redenaar, die den geest der factie volkomen verstond en haar doel op de welsprekendste wijze kon voordragen. En toch kwam er in 1827 een oogenblik, dat de verzucht van DE CERLACHE in verzoeking

geraakte, en dat hij beproefde om haar langs den weg des openbaren onderwijs te bevredigen. De leerstoel der *politieke huishoudkunde* was te *Luik* door den dood van WAGEMANS opengeval- len. DE GERLACHE stond naar dien post, want het denkbeeld streelde hem nu, door den glans der akademische wijsheid en welsprekendheid de lieve- ling der studerende jeugd te worden. Maar de re- gering, niet genoegzaam inziende, hoe gevaarlijk haar tegenstander worden zou, als hij zijn voor- gesteld doel mislukt zag, beslistte ten opzichte van den openstaanden leerstoel ter gunste van den Hol- landschen Hoogleeraar ACKERSDIJK. Deze beleedi- ging versterkte den haat des eersten jegens de Mi- nisters. Hij greep den eenen in zijne betrekkingen tot het onderwijs, den anderen in zijne betrekking tot de wetgeving aan, schoon hij bij zich zelve niet ongenegen bleef, om de oppositiepartij te la- ten varen, zoodra hem eene portefeuille ware ten deel gevallen. De courier de la Meuse verried meer dan eens dezen heimelijken wensch, door den naïven voorslag, om, bij eene verandering van het ministerie, de openvallende plaatsen aan DE GERLACHE en zijne vrienden op te dragen.

De schitterendste gelegenheid om *Luik* tot het middenpunt der Belgische oppositie te maken en de gemoederen voor een algemeen doel te ontvlam- men, gaf het bekende proces over het hart van GRETRY, aan de hand. DE GERLACHE was een der commissarissen der stad, die genoemde zaak

te

te *Parijs* op het ijverigst behartigden, en de overbrenging van dien kostbaren schat hielpen bevorderen. Zijne terugkomst, en het feest bij gelegenheid van de begrafenis des dierbaren overschots van dien grooten componist, als mede de pompeuze plegtigheid, waarvan de Luikenars, tot ergernis van vreemden en ingezetenen, in alle journalen met zwier van woorden berigt gaven, waren even zoo veel triumpfen voor DE GERLACHE. De redevoering, die hij bij deze algemeene dronkenschap van volksvreugde, hield, vloeide over van hatelijke uitdrukkingen jegens de regering en van sophistische stellingen, om des te beter op zijne toebehoorders te kunnen werken. Niemand had kunnen vermoeden, dat bij zulk een populair feest de politiek zulk eene verderfelijke rol zou hebben zoeken te spelen. Maar DE GERLACHE verstond de zaak in den grond. De nieuwe verkiezingen voor de vergadering der staten-generaal, welke in den zomer van 1828 te *Luik* plaats hadden, openden voor zijne bemoeijenissen eenen nieuwen werkkring. Zijne vrienden wisten de liberalen ten zijnen voordeele op te winden, zoodat zij meest allen voor zijne wederverkiezing stemden, en den Burgemeester DE MELOTTE DEN VOBZ, die het gouvernement geheel was toegedaan, op den achtergrond plaatsten. En nu trok DE GERLACHE met nog meerder heftigheid op de Ministers los, die zich, door hem van het gewenschte professoraat te versteken, en zijne wederverkiezing

D

te-

tegengetwerkt te hebben, tot zijne persoonlijke vijanden hadden gemaakt; maar zijn voornaamste aanval was bijzonder tegen den zwaksten, den Minister van Binnenlandsche Zaken gerigt, wiens krachteloosheid hem eene spoedige zegepraal beloofde; en het concordaat en de vrijheid van onderwijs waren de hoofdrubrieken, die bij iedere gelegenheid en herhaalde malen, zelfs ook bij min passende handelingen, door hem werden aangevallen; en, zoo wel in overdachte als voor de vuist uitgesproken adviezen allerhevigst werden bestreden.

Het was te dezzer tijd, dat de zoogenaamde *unie* tot stand kwam, waarschijnlijk een voortbrengsel zijner vinding, dat met de grootste behendigheid, en met den warmsten ijver werd ingevoerd. De **GERLACHE** schitterde meer en meer als derzelver opperhoofd; hij bestuurde hare voornaamste werkzaamheden; hielp, bij gelegenheid der concessien, aan de geestelijkheid toegestaan, den Koning in slaap wiegen, en gaf, zoo met betrekking tot de vrijheid aan het onderwijs, als tot het concordaat en de koninklijke besluiten van 2 October 1829, eenige vlugschriften uit, waarin men zijne hand duidelijk herkende. Bij de beraadslagingen over het budget, speelde hij weder de hoofdrol; en zijn ijver voor de partij der katholieken, nam, met elke meerdere versterking van het ministerieel gezag, hand over hand toe. En des niettegenstaande bezwoer hij altijd zijne verknochtheid aan en vredelievendheid jegens de dynastie. Bij de eerste uitbarsting

ting der onlusten in *Luit*, behoorde hij tot de zoogenoemde veiligheids-commissie, door den gouverneur SANDBERG VAN ESSEMBERG aangesteld, waardoor de opstand rustiger tot stand kon gebracht worden. Hij waagde het, schoon men hem bijzonder gadesloeg, nog eens naar den *Haag* te gaan, bij gelegenheid der buitengewone zitting der staten-generaal, en ondervond de onaangename besegening, dat geen inwoner in de residentie hem in zijn huis wou herbergen; zelfs werd hij door het gepeupel met beschimping overladen. Bij het openen der zitting moesten er maatregelen van bevestiging genomen worden; om hem voor de woede van het gemeen te vrijwaren. Door alle straten, waar hij heen toog, klonk hem de kreet van *Oranje boven, hoeezee!* enz. in de ooren. Hij nam van den Koning en de staten-generaal, dit vast niet te loochenen, op eene waardige wijze, afscheid, en men kon hier van met regt zeggen: *pulcherrimae rationis, si pro patria dixisset.* En nu wierp hij op eens het masker af. Gramstorgig over het doordrijven der liberalen, wachtte hij, als vice-president van het congres, de verandering van zaken in *België* bedaard af, om, met medehulp der priester-partij, weder eene voorname rol te kunnen spelen. Tot nog toe staat zijn eedgenoot en boezemvriend DE STAS-SART, aan het hoofd der franschgezinde partij, hem nog in den weg, en er zal misschien tusschen hen beide een hevige strijd uitbarsten, zoo

de Jacobijnen met de Jezuïten, al was het ook slechts voor korten tijd, geene soort van verbandtenis treffen.

DE GERLACHE is een van die wezens, die zich door geene hinderpalen van zijn voorgenomen doel laten afbrengen. Wij willen zijne godsdienstige gezindheid geenszins in twijfel trekken, schoon hij als fanaticus, gelijk hij zich vaak met drift betoond heeft te zijn, ons meer dan eens in een ongunstig daglicht is voorgekomen. Zijn uiterlijk voorkomen draagt het kenmerk zijner innerlijke zielsgesteldheid. Ernst, en somberheid zijn op zijn gelaat te lezen; zijn oog, dat zachtheid en vroomheid kenmerkt, schiet echter van tijd tot tijd stralen eener vlammende ijverzucht en hartstogtelijkheid; zijne taal is honigzoet; zijn burgerlijk leven vlekkeloos; zijne liefstalligheid als huisvader roemenswaardig; hij is zelfs een der beminnelijkste Jezuïten! *à la robe courte*, die in onze dagen hunnen invloed op het volk trachten uit te oefenen, schoon ook van dien kant een der gevaarlijkste. In het vervolg zullen wij onze karakteristieke beschouwing ongetwijfeld bewaarheid zien.

SUR-

SURLET DE CHOKIER.

De benoeming van den befaamdèn Limburgschen wolfabrikant en Merihosche-schapeu bezitter ERASMUS SURLET DE CHOKIER, tot regent van *België*, is eene periode in de Belgische revolutie-geschiedenis, waarvan de gevolgen ongetwijfeld eer na-dan voordéekig voor het onderling verdeeld en wispelturig volk zullen zijn; eene periode, die ons belangrijk genoeg voorkomt, om den man eenigzins van nabij te leeren kennen, wien het bestuur over het diep ongelukkige *België* is toevertrouwd in een-tijd, dat wijze beradenheid, geoefende staatkunde en ware vaderlandsliefde *alléén* in staat zijn, om hetzelve uit den rampzaligen toestand te redden, waarin het zich zelven hoe langer hoe meer wikkelt. Gedurende de Napoleontische vereniging van *België* met *Frankrijk* bekleedde de tegenwoordige schepter-zwaaijer een ambt te *Paris*,

D 3

rys, en keerde, bij de restauratie der Bourbons, weder naar zijn vaderland terug, waar hij eerlang tot lid der tweede kamer van de staten-generaal, door de Limburgsche kiezers, werd benoemd; aan welk vertrouwen hij meermalen door eene edele vrijmoedigheid als spreker wist te beantwoorden, schoon altijd een blinde navolger der Franschen zijnde, even als de meesten zijner Belgische collega's. En dat gebrek aan nationaliteit kwam bij hem nog meer tot rijpheid, nadat hij zich tot hoofd der Belgische deputatie benoemd zag, belast met het aanbieden der kroon, aan den Hertog VAN NEMOURS. Zijne verkiezing tot regent is als eene zegepraal der ultra-liberals op de priesterpartij aan te merken, welke laatste nog wel voornamelijk hare nederlaag daaraan te danken heeft gehad, dat de zoogenoemde neutrale partij zich met de eerste schijnt verbonden te hebben; eene vereeniging waartegen het Jezuitismus zelfs met al zijne openbare en geheime middelen niet bestand is. Van de 11 priesters, die in het congres zitting hadden, stemden er 10 voor den Jezuiten-kweekeling, FELIX DE MERODE; de elfde, die voor SURLET stemde was de abt BOUQUIAU DE VILLERAYE, voormalig prefect onder NAPOLEON, en vroeger bankier te Antwerpen; dezelfde, die tot de Belgische deputatie in Parijs behoorde, en, die zich daar eens in zijn priestergewaad, op straat begevende, door het Parijsche graauw juist niet op de vriendelijkste wijze werd bejegend. De gematigde partij in Bel-

gië

grijs houdt de benoeming van SURLET DE CHOKIER, die zij waarlijk niet als een redmiddel uit het revolutionaire ongeluk beschouwt, in de gegevens omstandigheid nog vóór het beste van twee kwade hulpmiddelen; zij acht den benoemden ten minste niet doorslepen genoeg om kwaad te kunnen doen, hetgeen, in vergelijking met de regering van een VAN DE WEYER, ROGIER en DE MERODE, altijd een zeker voordeel geeft. SURLET bekleedt, in den moeilijksten tijd, een' hoogst moeilijken post; want de goede wil is hier niet alleen genoegzaam om al de onheilen af te weren, die de noodlottige revolutie tot hiertoe reeds over zijn vaderland gebragt heeft: daarbij behooren een ijzeren wil; beproefde ondervinding en schrander doorzicht. Maar dit laatste bezit zijne Excellentie in zeer geringe mate, als men slechts in aanmerking neemt, dat hij eigenwillig mannen tot ministers heeft behouden, wier ongeschiktheid tot het bestuur reeds genoegzaam is gebleken; wier ministerieel karakter slechts dagteekent van den aanvang der revolutie. Hoe toch zal de Heer SURLET met een' VAN DE WEIJER de buitenlandsche zaken kunnen bestaren, die zich weken lang door het Fransche hof heeft laten blinddoeken? Of belanglooze medewerking kunnen verwachten van een' GENDEBIEN, die, weinige dagen voor de opheffing der provisionele regering, zich zelven tot eerste president van het Brusselsche hooft gerechtshof heeft geëeënd, een' post waartoe de grondigste regtsgeleerde

kennis en eerwaardigste anciënstheit, alleen te geven? De nietigheid van een TIELEMANS, Minister van Binnenlandsche Zaken, behoeft geen breedvoerig betoog, als men slechts zijn plan tot het daarstellen eener provisionele regering, of zijne briefwisseling met DE POTTER in aanmerking neemt. En met zulke roeters zal het lekkе schip van staat uit de branding van miltzucht en volksrazernij gered worden! De gematigde partij zou voorzeker het ergste van zulk een regeringsbestuur moeten vreezen, indien de hoop op eene spoedige verandering van zaken haar niet aanvankelijk eenigen troost bood. De stemming der gemoederen in *België* is duidelijk genoeg kenbaar uit het volgende uittreksel van een' schrijver uit *Oost-Vlaanderen*. Deszelfs inhoud moge bij velen reeds bekend zijn, het komt ons echter belangrijk genoeg voor om hier ingelascht te worden: « De partij — zoo luidt het — die de vroegere orde van zaken terug wenschte, wordt met iederen dag sterker in deelnemers. Al durven velen zich ook niet uiterlijk als Oranjeklanten doen kennen, zij zijn het toch in hun hart, en dat niet alleen te *Gent*, *Antwerpen*, en op vele belangrijke plaatsen der beide *Vlaanderen*, maar ook te *Brussel*; minder te *Luik* en *Bergen*, maar in het geheel niet te *Verviers*, *Namen* en andere kleine grenssteden, die het allerlieft met *Frankrijk* vereenigd wenschen te worden. Die partij bestaat nu hoofdzakelijk uit al wat zich bij het uitbarsten der onlusten

ten

den tegen de revolutie heeft verklaard, waartoe de fabrikanten en kooplieden, namelijk te *Gent* en *Antwerpen*, behooren; vervolgens uit de vreesachtigen, die het in den beginne niet dorsten wagen eene bepaalde kleur aan te nemen, en die zich aan de revolutionaire partij zouden aangesloten hebben, als de revolutie zich niet zoo onheilspellend voor hunne dierste belangen had vertoond; eindelijk ook uit een gedeelte van hen, die zich patriotten noemen en als de vurigste aanhangers der nieuwe orde van zaken uitblinken, welker gevolgen zij echter niet scherpzinnig genoeg weten te beoordeelen, en die, omdat zij zich met den stroom hebben laten meeslepen, nu inzien, dat de ondergang des lands onvermijdelijk zijnde, hun eigen verderf zal berokkenen; die de revolutie verachten, en wat zij vroeger niet hart en ziel hebben verworpen, thans met verdubbeld verlangen te rug wenschen. Deze laatste oranje-partij bestaat vooral uit de midden-burger-klasse, de winkeliers, aanzienlijke en geringe arbeidslieden; welke nog vermeerderd wordt door een aantal militairen, wier officieren over het algemeen geene vereeniging met *Frankrijk* wenschen; en die, uit hoofde de onzekere stand van zaken hun weinig voordeel oplevert, wel geneigd schijnen om den Prins van *Oranje* aan het hoofd der regering te stellen. Zelfs heeft er in de revolutionaire beweging der priester-partij oogenschijnlijk een stilstand plaats; en er was maar één stap noodig om haar even zoo

naar eene contra-revolutie te doen overhellen, als zij tot hientoe in een' tegenovergestelden zin werkzaam is geweest. De Parijſche afwijzing van 14 en 15 Februarij, en de zending der St. Simoniëten zijn de hoofdoorzaken dezer wonderlijke verandering van gevoelens. De kerkenplunderingen, het ongodsdienstige gedrag des souvereynen volks van *Parijs* en eindelijk de pogingen der St. Simoniëten te *Brussel* hebben haren aanhangers de bogen geopend, Zij beginnen te begrijpen, dat de Belgische revolutie, wier gevolgen zij in hunne fanatieke verblindings voor hun eigen belang aller heilzaamst achteten, hun in het einde het zelfde lot als dat der Fransche geestelijkheid zal doen onder vinden. Zij zeggen thans reeds: « het is toch beter onder een' protestantschen maar verlichten, verdraagzamen en regtvaardigen Vorst te leven, die aan alle bestaande godsdiensten gelijke bescherming verleent, dan aan onbillijkheid en waporde de plaats des bestuurs in te ruimen, en onder eene ongodsdienstige regering niet alleen allen invloed te verliezen, maar zelfs het schandaal der Fransche geestelijkheid te verduren. De Belgische priesters vreezen zoo zeer voor de gevolgen van den revolutionairen overmoed, dat zij in onderscheiden steden al hunnen invloed aanwenden voor de terugkeering der vroegere orde van zaken. De gewelddadigste verstoring der republikeinsche clubs te *Brussel* door het gemeene volk, de verguizing en verstooting van DE POTTER, en eindelijk de

hin-

hinderpalen, die datzelfde volk der St. Simonistische vergaderingen in den weg gelegd hebben zijn door de priesters veroorzaakt geworden. Vraagt men echter, hoe het komt, dat bij zulk eenen meer en meer toenemenden staat van ellende, welks oorzaken voor niemand meer een geheim zijn, zoodanig eene partij, welke zoo talrijk schijnt, niet in staat is eene contra-revolutie te bewerken en den gewenschten omkeer van zaken te bevorderen, wij antwoorden daarop: dat de Demagogen de overmacht nog in handen hebben, dat het volk nog onder haane bevelen staat, en dat zij menschen zonder rede en grondbeginselen zijn, die niets te verliezen hebben, maar er alles bij kunnen winnen, in troebel water te visschen; terwijl daarentegen de oranje-partij, uit kooplieden, fabrikanen, grondeigenaars enz. is zamengesteld, die hun bestaan onder een schrikte-wind, zoo als de mislukte poging van GREGOIRE voor *Gent* heeft bewezen, vreeszen te zullen verliezen; bovendien rooft het beginsel van non-interventie, dat helaas voor het ongelukkige *België* geldend gemaakt is, alle hoop op ondersteuning van buiten, en eene daadzakelijke reactie is dan eerst te wachten, als de geestelijkheid zich werkzamer in het belang der voormalige orde van zaken toont. De revolutionaire partij, waartoe ook de meerderheid van het congres behoort, weet het gevaarlijke harer bemoeijingen: vandaar de zorgvuldige bewaking van *Gent*, en de zending van den Generaal MYPERS naar *Antwerpen*, waar eene

eene sterke militairemagt verzameld is. Om dezelfde rede heeft men zich met de benoeming van den Regent zoo zeer gehaast en de dekreten van 18 en 24 Nòvember laatstleden, die de nationale onafhankelijkheid en de uitsluiting van het Huis van Nassau bevatten, aan het hoofd der constitutie geplaatst, alsof zij daarvan een deel uitmaakten: zoo dat de Regent ze bij het aanvaarden van zijnen post mede moest bezweren. Intusschen is het te hopen, dat, ook zonder ondersteuning van den Regent, de goedgezinden er in zullen slagen om nler revolutie paal en perk te stellen. Reeds maken de meeste partijen zich van haar los; want geene heeft daarbij haar voordeel gevonden; en die weinigen blijven haar slechts getrouw, die vroeger met de weldaden des monarchs overladen, zich aan den zwartsten ondank jegens hem hebben schuldig gemaakt, benevens eenige duisterlingen; zoo als de RODENBACHS, ROBAULX enz., die, moedra er eene verandering mogt plaats grijpen, weder in het niet zullen neder zinken, waaruit zij te voorschijn gekomen zijn."

Deze uiteengezette beschouwing van de gezindheden des Belgischen volks, is met geene overdrijving geschreven. De dagelijksche ondervinding toont ons hare juistheid duidelijk aan; en de toekomst zal ons dienaangaande meer bevestiging opleveren.

En slaan wij nu het oog op de jongste handelingen van den Belgischen regent, met name op zij-

zijne proclamatie aan de Luxemburgers, en zijner krijgsvaardigen ijver, daarin ten toon gespreid, dan zien wij dat de man, ook van wege zijne geschiedkundige kennis, even arm is als met betrekking tot zijn staatkundig doorzicht. (Men zal zich nog wel herinneren, dat hij eens in de staten-generaal KONFUSIUS den Perzischen wetgever noemde). Maar hoe is zulks ook te verwonderen, de oeconomie en natuurlijke historie was altijd meer zijne lievelings-studie, dan de politiek; en hij schijnt van den toestand van *Luxemburg* weinig meer te weten, dan dat het in 1815 in de Duitse confederatie is opgenomen. „Wij hebben — zegt hij — onder anderen in die bewuste proclamatie — onze revolutie, in spijt der verbonden van 1815 begonnen, en zullen haar, in spijt der protocollen van *Londen* eindigen.” En ziet daar eene volstaane oorlogsverklaring aan de Mogendheden van *Europa*, en wel met een leger van plus minde 43,000 man! O staatkunde! o volksgeluk! wat wordt er van u onder het bestuur van een Regent, die vijf, ten minste vier magtige Mogendheden, door zijn gebrul in het harnas zoekt te jagen! Maar de gelukszon van den aanvoerder der dolzinnigen is reeds aan het tanen. Een nieuw protocol der Mogendheden bedreigt het Belgisch gouvernement met eene billijke straf, als het langer gehoor weigert aan de stem der verbondene arbiters; er heeft zich reeds eene unie opgeworpen onder de hoofdadraddraaiers der Belgische staatsma-

chi.

chine, om de pidsluiting van het Hais van Oranje met kracht en geweld, en het kosten wat het wil, vol te houden, daar men van abom begint in te zien, dat het volk eenen anderen weg uit wil, en de ware liberalen eene andere orde van zaken voor hoogst noodzakelijk beginnen te houden. De regterhanden van den Regent hebben zich meendeels van hem losgemaakt, en zijn door nog onhandiger vervangen. Misschien wordt het tijdstip weldra geboren, dat genoemde gelukszon ter politieke westerkim ondergaat, zonder ooit weder in het oosten te dagen; want het meerderdeel der goede Belgen schijnt hard te verlangen naar een vrede, die hun alleen kan hergeven, wat zij in den tegenwoordigen stand van zaken toch nimmer kunnen hopen te zullen verkrijgen. Wat SURLET DE CHOKIER dan, als volksregent niet heeft mogen te weeg brengen, zal hij denklijk binnen kort weder als schapen-regent kunnen beverderen: namelijk de uitbreiding zijner, nu halfstilstaande, wolcultuur; en wij zullen dan van hem kunnen zeggen: "Een fabriekant in wol was eens der Belgen heer; nu Maar's volk zag zijn verstand, en wierp zijn troon ter neer."

CHAR-

CHARLES EN FIRMAN ROGIER.

Zoo heeten de beide zonen van een te *Luit* genationaliseerden Franschman, de eerste niet boven de 26 en de andere niet boven de 28 jaren oud. Reeds als studenten aan de hoogeschool onderscheidden zij zich vroeg door eenen bijzonder op- roerigen geest, kenbaar uit het gedurig aanhitsen hunner medebroeders tegen hunne onderwijzers, en het minachten van de wettelijke verordeningen der hoogeschool. Zonder bijzondere talenten en genie, ontbrak het hun, den eersten ten minste, niet aan zucht om zich te doen opmerken, van zich te doen spreken, en overal in te dringen, schoon het hun zelfs aan grondige beschaving mangelde. Nog naauwelijs de hoogeschool verlaten hebbende, traden de beide broeders het gebied der staatkunde in, en vonden het later tot politiek orakel verheven dagblad van *Matthieu Laensberg* met allerlei ver-

toogen over en hevige uitvallen nu eens tegen de priesterpartij, dan weder tegen de regering. Langen tijd ondersteunden zij de laatste tegen de eerste, en niet zelden kwamen zelfs vooral van de zijde der overige medearbeiders van gezegd blad, van welks opbrengst zeven redakteurs teerden, goed geschreven en kernachtige artikelen in hetzelfde. De bekendste van dit zevental kon men den advocaat VAN HULST, schoonzoon van professor ROUILLE, achten. De advocaat LEBEAU en zijne vrouw bestuurden de hoofdredactie en den druk; maar meer dan deze bladschrijvers roem verhiel de kennismaking met eenige Spaansche vlugtelingen van naam de beide ROGIERs tot eene hoogte van ingenomenheid met zich zelve, die hun niets meer te wenschen scheen oyer te laten, vooral toen zulks met VAN HAALEN het geval was, die te *Luik* lang met LEBEAU en ROGIER verkeerde, bij den eersten zijne memoriën liet drukken, en eerst verleden jaar, na een voorloopig onderhoud met zijn' zwager QUIROGA, die van *Londen* naar *Luik* was gekomen om hem te bezoeken, zijn ontslag nam. De ROGIERs, ten minste de oudste, hielden drukke briefwisseling met *Frankrijk*, waren met VAN HAALEN ijverige verspreiders van alle uit *Frankrijk* naar *België* overgezonden oproerige geschriften, en radden, te *Luik*, waar de Franschgezinde partij haren voornamen zetel hield, bij elke gelegenheid de jeugd tegen de bestaande regering op. En toch liet CHARLES ROGIER naderhand

zij-

zijnen wensch niet onduidelijk, ter audiëntie van den Minister VAN GOBBELSCHROY blijken, dat hij wel genegen zou zijn een professoraat aan een gymnasium aan te nemen, als hem zulks werd aangeboden, voor welke gunst hij de oppositie-partij gaarne zou laten varen. Zoo kan het eerlijk eigenbelang den mensch vaak in zijne politieke gevoelens doen wankelen. De gewenschte vlieger ging echter niet op, en zoo bleef CHARLES wat hij was. Bij de uitbarsting nu der revolutie, laat het zich van zelve gevoelen, dat de heeren ROGIER niet in gebreke bleven zich zoo geldend mogelijk te maken. De slimme Luikenaars wisten echter, op eene fijne wijze, en door het vleijen hunner eerzucht, hen en hun gelijken uit de stad en elders heen te krijgen. Zoo werd CHARLES bevelhebber over de hulptroepen uit Franschen en vrijwilligers zaamgesteld, die op *Brussel* aantrokken. De persoonlijke moed van beide broeders bleek, in de eerste dagen der revolutie, zonneklaar; vandaar dan ook, dat zij alle regt verwierven om hun deel aan den verkregen buit te bekomen, namelijk aan de onafhankelijkheid van *België*. Een onverwachte samenloop van omstandigheden werd nu de oorzaak, dat CHARLES ROGIER weldra eene rol speelde, wier toebelee'ing hij, in weerwil der vurigste hoop van een' 24 jarigen jongeling, zonder wetenschapelijke kennis, zonder ondervinding, en door DE POTTER nog slechts als een' leerling, en door VAN DE WEIJER over den

E schou-

schouder aangezien, niet had kunnen droomen, die namelijk van medelid eener waarlijk al te provisionele regering. Niet misdeeld van een goed- uiterlijk, meer met geestdrift dan met beradenheid beziend, meer onrustig dan baldadig, maar zonder kennis en doorzigt, en hoofdzakelijk vervuld met eene hooge mate van zelfgevoel en vertrouwen op eigene krachten, ja de mogelijkheid tot alle dingen, trachtte hij de denkbeelden bij dezen of genen revolutionairen schrijver opgezameld, in beoefening en toepassing te brengen, daar zijne gevoelvolle begrippen altijd over zijn verstand bleven zegepralen.

GEN-

GENDEBIEN ,
EM. D'HOOGHVORST VAN
DE LINDEN ,
FELIX DE MERODE.

De bijzonderheden, welke wij tot hiertoe van de vroegere loopbaan der overige medeleden der provisionele regering hebben trachten op te sporen, zijn met regt van dien weinig beduidenden aard, dat, hetgeen wij dienaangaande met grond kunnen zeggen, met den titel dezer geschiedkundige brochure volkomen overeenstemt. Wij weten alleen, dat de eerste van beroep advocaat, doch juist niet van den eersten stempel en de grootste beroemdheid zijnde, dat GENDEBIEN, als burger, een onberispelijk levensgedrag heeft gehouden; maar dat hij de zoon is van een' vader, die door speculatiën van een' oneerlijken aard, zich bij het publiek zeer berucht heeft gemaakt, schoon hij zich bij de oppositie-partij heeft weten te voegen, en getracht heeft zijne oude zonden uit te wischen. Bij de opening van het nationaal congres,

bekleedde GENDEBIEN den presidialen stoel, en verontrustte de welgezinde Brusselaars niet weinig door zijne stoutmoedigheid. De Baron D'HOOGHVORST was een der eersten op het tooneel der Belgische revolutie, maar is naderhand door ongunstige beoordeelingen en beschimpingen voor zijn' overmoed genoeg gestraft geworden. Zelfs het *Journal de la Haye* heeft hem zijne trouwloosheid jegens de Nederlandsche regering voor de voeten geworpen. De graaf FELIX DE MERODE is de broeder van den bij *Berghem* gesneuvelden FREDERIK DE MERODE. Deze verlichte vrijwilliger van *Berghem*, zoo als eenige laffe vleijers hem in sommige bladen hebben gelieven te betitelen, was een gunsteling der apostolische partij geweest; en toen de Belgische koningstroon in de nieuwspapieren aan den eerstminnenden werd aangeboden, en er zich niet veel liefhebbers schenen op te doen, haastte zich de edele graaf, om een historisch-genealogisch geschrift in het licht te doen geven, waarin de hooge ouderdom zijner familie, die haren naam van den Merovingischen stam, dien der oudste Koningen van *Frankrijk*, ontleende, breedvoerig werd opgegeven, als mede de aanmerkelijke diensten, die zij, door alle tijden heen, aan *België* heeft bewezen. Maar het noodlot verijdelde de hoop van den oud-adelijken graaf en maakte eene streep door zijne rekening, daar een kanonskogel bij *Berghem* op het onverwachts zijne beide beenen verpletterde, en *België* voor altoos de hoop op
zulk

zulk een waardig opperhoofd ontnam. Dewijl in-
tusschen de MERODES, zoo veel mogelijk, voor-
aangeschoven waren, moest men zich zelven gelijk
blijven. Graaf FELIX kwam als de naaste erfge-
naam van zijn' broeder, het eerst in aanmerking.
Hij had in *Frankrijk* de noodige republikeinsche
grondbeginselen ingezogen, en de nicht van LA-
FAYETTE, zijne gemalin, had het hare daartoe bij-
gedragen; ook had hij de aanhangers van DE POT-
TER in het vermoeden weten te brengen, dat hij
gemeene zaak met hen zou maken.. Maar toen DE
POTTER, na dat zijne partij had gezegepraald,
haar tot last begon te verstrekken, en zij hem ge-
vaarlijk begon te beschouwen, ja zelfs van den
hals wenschte te schuiven, ontmaskerde FELIX zich
geheel en al, zoo als de klaagliederen van den ver-
banning duidelijk te kennen geven; en de vos
bedroog den linx: want DE POTTER zocht door
zijne staatkundige bemoeijingen niet zoo zeer het
geluk van *België*, als wel zijne eigene grootheid.
Eigenroem, zoo schoonklinkend in de ooren van
een' hedendaagschen volksman, was de grootste
drijfveer van den nieuwen WASHINGTON; om dien
roem te verwerven werden alle kunstgrepen en po-
gingen aangewend, en:

Niet om 't geluk van volk en Staat,
(Dat onde denkbeeld is vervangen
Door dat van eerlijke eigenbaat,)
Kon eens de nieuwing, vol verlangen,
Reikhalzen naar den hoogsten rang.

E. 3

En

En inderdaad, FELIX DE MERODE had den ligtgefoovigen DE POTTER, onder beding, dat hij zich met de Vlaamsche ASPASIA zou verbinden, zijne krachtdadige hulp toegezegd om als afgevaardigde bij het nationaal congres en president der provisionele regering benoemd te worden. Maar de belofte bleef, helaas! on vervuld, en DE MERODE werd een bespottet van den achteruitgezetten DE POTTER. Maar het is den nyverigen Cameleon niet gelukt het doel zijner wenschen te bereiken; De hoogste magt is hem ontgaan, en de regentelijke stoel zijnen mededinger ERASMUS, al was het dan ook niet met algemeene stemmen, toegewezen.

THANS

ALGEMEEN OVERZIGT.

Wat men in het algemeen reeds voor maanden heeft kunnen vooruitzien, verwezenlijkt zich van dag tot dag meer en meer in *België*: ontevredenheid met de nieuwe orde van zaken, en zucht naar herstel van dat wenschelijk voordeel, ten nutte der arbeidzame volksklasse, hetwelk de herlevende handel en herbloeiende nijverheid alleen kan te weeg brengen, en wel onder een bestuur, in staat om beide te bevorderen en gaande te houden. Wie herinnert zich niet de nadrukkelijke voorstellen, door een tachtigtal der aanzienlijkste fabrikanten en kooplieden te *Luik* (onder welke de meeste medeonderteekenaars der bewuste petitie tot herstel der grieven) aan den Gouverneur der provincie, over de toenemende ellende der stad en de vernietiging van allen handel en vertier, als mede

over het ondragelijke systeem der tegenwoordige regering, en het antwoord, dat zij hierop ontvingen, namelijk het afzenden van verschillende corpsen artillerie in alle rigtingen der provincie, om het volk met dwangmiddelen in toom en aan den wil der regering onderworpen te houden. En doot welke lage, snoode en schandelijke hulpmiddelen hebben de zoogenoemde unionisten TIELEMANS cum suis, in de laatste dagen, het wankelend gezag der regering, niet trachten te herstellen, en de morrende partij, die voornamelijk tot eene zich meer en meer uitbreidende oranje-partij was aangegroeid, schrik zoeken aan te jagen, en, ware het mogelijk, geheel te verdelgen, om de alles afdoende rede, dat, bij den triump der weldenkenden, en naar eene betere orde van zaken verlangenden, zij natuurlijkerwijze tot het niet zouden terug keeren, waaruit zij zijn te voorschijn gekomen, en hun rijk van zelve zou instorten. Of zijn de ongehoorde plunderingen te *Brussel*, *Gent* en *Luik*, nagenoeg op het zelfde oogenblik voorgevallen, geene sprekende bewijzen, dat niet de kwaadwilligheid van een verblind graauw, maar wel bijzonder en alleen de opstokerijen van slechthoofden als TIELEMANS en consorten, die hebben bevorderd, en in het geheim bestuurd. De Belgische dagbladen, met name *l'Emancipation* en *le Belge* geven zulks duidelijk te kennen, en doen de bestaan hebbende gruweldaden als een noodzakelijk kwaad voorkomen. De bevolking van *Luik*, bij den

den aanvang der revolutie, zoo revolutionairgezind, is thans van gevoelen geheel veranderd. De ontevredenheid over de verkiezing van SURRET DE CHOKIER tot Regent vermeerderd de ontevredenheid van het meerderdeel der Belgen schier van dag tot dag; want het morele gezag van een' man, wien zijne eigene oppositie-kollega's uit *Luit* en *Limburg* eens den hansworst der tweede kamer noemden, is weinig geschikt, om het volk eerbied en ontzag in te boezemen. De liberalen houden hem voor zeer ongeschikt, om aan het hoofd een' natie te staan; en dien men alleen gekozen heeft, opdat andere volksmenners, des te gemakkelijker, onder hem hun doel zouden kunnen bereiken. De geestelijken daarentegen duiden de nederlaag door MERODE, bij het verkiezen van SURRET, geleden, zeer ten kwade, en de bedveigende taal, die het adres van DE GERLACHE (hun orgaan) aan den nieuwverkozen regent bevatte, en door den vice-president van het congres met eenen in het oogloopenden nadruk werd genit, werkte zoo sterk op den Heer DE SURRET, dat hij den gegeven wenk verstond, en den gevaarlijken mededinger, door deszelfs benoeming tot voorzitter van den ministerieelen raad heeft zoeken te ontwapenen. — De verkiezing van den tegenwoordigen Belgischen regent is met regt een appendix geworden van den lof der zothed door DESIDERIUS ERASMUS geschreven. Maar beschouwt men de zaak van eenen tegenovergestelden kant, dan

E 5 gaat

gaat er een geheel ander licht voor ons op; dan komt die benoeming en verkiezing ons als een hulpmiddel door *Frankrijk* in het geheim aangeprezen en bevorderd voor, om tijd te winnen, tot dat de gunstige gelegenheid zal daar zijn, om, hetzij door den oorlog, hetzij door deze of gene staatkundige schikking, *België* met *Frankrijk* te kunnen vereenigen. — „ En dit alles wordt ons duidelijker, als wij onze aandacht vestigen op de machtige Franschen, die thans weder naar *België* zijn komen afzakken, en het oponthoud van DE POTTER in *Parijs*. Deze vroeger te *Brussel* in triomf binnenkomende, en door het volk vergoode republikein, moge naderhand den voet geligt zijn door de tusschenkomst der priesterpartij, waarvan hij een besliste vijand is: werkeloos houdt hij zich in *Parijs* niet op, en, hoezeer wij ook zijn gebonden gedrag verfoeijen, en hem als een eigen grootheidzoeker beschouwen: hij is zichzelf gelijk gebleven; hij was en verklaarde zich steeds een allerijverigst republikein, en is het nog, en zal geen pogingen onbeproefd laten om zijn doel, langs welke wegen ook, te bereiken. — Maar de Mogendheden schijnen eenen geheel anderen weg op te willen. Hebben de Belgische hoofden verklaard, zich aan hante protocollen niet te storen, en te zullen volperen, wat zij (niet zoozeer voor het belang van het volk, als wel voor hun eigen ik) noodig en onvermijdelijk achten: *Engeland* heeft, zoo men zegt, een vloot gereed, om hen te dwingen tot

tot het volgen van den wil der Europeesche opperhoofden; en Pruisen een leger aan de grenzen, dat hen in toom zal houden, of, gezamenlijk met Albion, zal noodzaken tot het opvolgen der protocollen. — Wij leven nog in het duister, wat de uitkomst van dit alles zijn zal; en niemand, zelfs geen der gekroonde Hoofden kan met zekerheid beslissen, hoe de strijd tusschen Jacobinismus en ware volksvrijheid zal uitvallen: dit echter is ontegenzeggelijk zeker, en de ondervinding van alle eeuwen heeft het bevestigd, dat er eene Voorzienigheid bestaat, die het lot der volken bestuurt, en uit het kwade het goede doet geboren worden; dat het licht over de duisternis eenmaal moet zegepralen, al verkeerren wij ook nog in een' nacht van zielverontrustende onzekerheid; dat, hoe krijgszuchtig de geest van het kwalijk gezinde gedeelte der Belgische bevolking, ten opzichte van ons vaderland ook zijn moge, onze nationale veerkracht in allen deele bestand is, om den hevigsten aanval volkomen te wederstaan; dat ons land, door eendragt, vroeger, een onverwinbare vesting, zulks, God lof! nog is; en Hij, die het eens van de geweldigste overheersching bevrijdde, en na een' strijd van tachtig bange jaren, tot nooit te voren gekenden luister bragt, over een volk waakt, dat naar de heiligste grondbeginselen, die van deugd en rechtvaardigheid, handelt. Dit is zeker, met betrekking tot ons land, want hij staatkundige beschouwingen,
be-

Behooren wij hoofdzakelijk op onzen eigen toestand te letten, en te zien, wat wij van den gang onzer eigene zaken, in een' tijd van algemeene volkswoelingen en beroeringen te vreezen of te hopen hebben — dat wij op een' regeringsbestuur veilig mogen vertrouwen, hetwelk met Oud-Nederlands bestaan en welvaart het altijd welgemeend heeft; dat wij volksvertegenwoordigers bezitten, op wier vaderlandsliefde en beproefde trouw wij gerust kunnen zijn; mannen, die nog onderdaags proeven hebben gegeven hunner rondborstigheid en geoefende kennis van zaken; mannen, die door ervaring en vastheid van karakter, de achting der natie volkomen waardig zijn, en zich door geene hersenschimmen van gewaand volksgeluk en valsch liberalismus laten verblinden, noch door eene ultramonarchale stelselzucht van hunne aangenomene grondbeginselen laten afbrengen; in één woord, representanten, die, zoodra het tijdstip daar is, onze constitutie op grondslagen zullen vestigen, duurzamer dan zij tot hiertoe was, en nooit eene wedervereeniging met eene natie zullen dulden, wier karakter en zedelijke waarde met die van het Oud-Nederlandsche volk niet slechts in volkomen tegenspraak zijn, maar altijd de grootste botsing moet te weeg brengen.

Oefenen wij dan in deze benarde oogenblikken ons geduld, en halen wij den band van eendragt en ware nationaliteit meer en meer toe, die de ze-

ven

ven vereenigde provincien omvat; getroosten wij
ons, voor het dierbaar vaderland, nog een' tijd
lang, die opofferingen, welke gevorderd worden;
en vestigen wij, hoe donker de toekomst ook zij,
onze hoop op Hem, die ons vaak uit de grootste
volksrampen redde!

Ja, Broeders! onze hoop zij trouw op Hem gevest,
Wiens onverwinbare arm geen magt der hel doet wijken:
God schraagde in strijd bij strijd der vaders heldenmoed,
En zal hun waardig kroost zijn' bijstand staag doen
blijken.

Zoo lang de ware dengd in 't *Neêrlands* harte woont,
Blijft *Neêrland* 't plekje gronds door 's Hoogsten hand
beveiligd;

't Werd vruchtloos niet door 't bloed van 't edel voor-
geslacht

Aan reine vrijheidsmin en godsvrucht toegeheiligd!

Door eendragt werd' het groot en vrij!

Dat steeds die lens ook de onze zij!

AAN.

AANTEKENINGEN

BETREKKELIJK

TWEE BERUCHTE BANDIETEN.

Onder de vroeger door Koning WILLEM met weldaden en gunsten overladen Belgen; maar wier verschuldigde dank in de snoodste ondankbaarheid jegens den besten Vorst is ontaard, bekleedt, om niet van eenen DAINÉ te gewagen, de beruchte gewezen Referendaris TIELEMANS eene eerste plaats. Hij is geboortig van *Brussel*, waar zijn vader in de hoogstraat een nog kleine broodbakker is. Door Belgischen wind, aan Zijne Majesteit den Koning als een groot vernuft gerekommandeerd, liet deze hem op deszelfs kosten verder studeren, en werd hij als Referendaris aan het ministerie geplaatst. Zijn verraderlijk gedrag jegens ons gouvernement is kenbaar uit het criminele proces, ten zijnen nadeele uitgewezen, en uit zijne correspondentie met DE POTTER. En dat gedrag is hij volkomen gelijk gebleven, door zich aan het hoofd eener zoogenoemde

de nationale associatie te stellen, ter handhaving der eeuwigdurende uitsluiting van het Huis van *Oranje* van den Belgischen troon; maar ook, hetwelk geen geheim meer is, ter aansporing en bevordering der jongste ongehoorde plunderingen te *Brussel*, *Gent*, *Luik* en *Antwerpen*, der woningen van hen, die der herstelling van het *Oranje* - bestuur zijn toegedaan, een' maatregel, in allen deele gelijk staande met de kunstgrepen van het beruchte schrikbewind te *Parijs* in 1793. En zulke snoodaards maken nog aanspraak op den eernaam van ware liberalen, daar zij geenen anderen verdienen dan dien van ellendelingen, wier handelooze eigenbaat en zucht naar heerschen, niet, zoo als wij reeds vroeger aanmerkten, om het heil van hun vaderland, of dat van het Belgische volk te bevorderen, alleen de drijfveren hunner staatkundige bemoeijingen zijn.

Als wij de geschiedenis van dezen jammervollen tijd met die der Spaansche overheersching en volksverguizing vergelijken, dan komen de huurlingen van *FILIPS* ons nog in een helder licht voor bij de huurlingen van het Belgisch gouvernement. Bij de eersten waren het voor het grootste gedeelte slechts vreemde krijgsknechten, in Spaansche dienst, en doorgaans buiten toedoen van derzelver bevelhebbers, die, door gebrek en behoefte gedrongen, omdat het Spaansche gouvernement de hun verschuldigde soldij niet behoorlijk voldeed, zich aan het uitplunderen van vermogenden Nederlanders schul-

schuldig maakten; de laatsten, door eene razende factie - zucht gedreven, rooven de bezittingen hunner eigene landgenooten, en vernielen de fabrieken, die duizenden brood en arbeid opleveren; ja, verwoesten en ontvolken, onder het masker der liberteit, zoo als zij zich uitdrukken, een vaderland, waar zij de gezegende vruchten van een gematigd en verlicht regeringsbestuur mogten inoogsten.

Een tweede en niet min beruchte deelhebber aan den Belgischen opstand is de befaamde KESSELS. Deze kwam, gedurende de Fransche overheersching, met zijn vader en verdere betrekkingen, uit *Vliersbeek*, een gehucht in de Meijerij bij *Boxmeer*, in *Amsterdam*, en vestigde zich met der woon op de Achtergracht, waar hij een zoogenoemd ronselhuis hield, en bij de eerste conscriptie, onder het prefektschap van DE CELLES, rekrutplacanten leverde tegen grof geld. Deze zijn zoon nam later dienst bij de artillerie, en leidde eene verkwistende levenswijze, maar raakte hier weder van af; vervolgens werd hij als ambtenaar geplaatst in de provincie *Noord-Brabant*, te *Baarle*, of *Baarle Hartog*, thans genoegzaam bekend door de strooperijen der Belgische roovers. Hier leefde hij in toemelooze overdaad, en maakte zoo veel schulden, onder anderen bij den wijnkooper R., in *den Bosch*, dat hij zich nauwelijks wist te redden. Maar het bedriegelijk beboeten en executeren van eenige belastingschuldigen, verschaftte hem

hem een gewenscht voordeel, en hielp hem uit zijn benarden toestand. Dan, helaas! vijf burgermeesters en de onregtvaardig beboeten, klaagden den belangzuchtigen ambtenaar aan, en de arme man werd naar het *cours d'assises* te Antwerpen vervoerd. Bij de eerste zitting kwam hij, gelukkig door intrigues daar niet voor, en bij de volgende wist hij, door een conflict, zich zelyan voor de geopperde aanklagt te dekken. Hij ontving zijn ontslag; doch werd, kort daarna, controleur der convooijen en licenten te Oostende, waar hij zijne oude verkwistende levenswijs, weder met vrucht hervatte. Door overdrevene excessen verloor hij ook dezen post; maar de fortuin bleef haar lieveling gunstig, en de walvisch, al door een wonderwerk op het strand geworpen, werd hem eene nieuwe goudmijn. Nu vierde hij zijner zucht voor praal en weelde den ruimen teugel. De koninklijke residentie en het rijke Amsterdam, werden dienstbaar ter bereiking van zijn wingierig doel, schoon hij bijna het ongeluk had, in laatstgenoemde stad, voor schuld gevangen gezet te worden. Maar hij, die eenmaal voor aardsche grootheid geboren is, ziet eer de wereld dan zijn eigen heil vergaan. Neêrlands Koning werd zelfs de beschermmer van den met rampen en leed onophoudelijk worstelenden gelukzoeker, en geldelijke hulp stelde hem in staat, om te Voorburg een buitengoed te betrekken, en met vier schimmels en prince te rijden. Zelfs Parijs bleef door hem

F

niet

niet onbezocht; en CHARLES X, koninkliker gedachtenis, kwam zijn visch-geraamte niet alleen in oogenschouw nemen, maar bevorderde deszelfs tentoonsteller nog bovendien tot den Franschen ridderstand. Eindelijk werd hij een revolutieonair. De Belgische opstand werd hem dienstbaar tot den rang van majoor der artillerie. *Antwerpen* moge aan hem hoofdzakelijk het bombardement van den grooten CHASSÉ te danken hebben; wat nood! *België* zag in KESSELS een' waardigen voorstander der liberteit; en schoon hij thans gevangen zit, en voor eene regtbank zal te regt staan, de tijd zal voor hem nog wel eens aanbreken, dat het spreekwoord in hem op nieuw bewaarheid wordt: « die voor de galg geboren is, hangt er vroeg of laat aan. »

